

OBALA[®] *plus*

DECEMBER 2024

številk 70

*Igor Andjelić
Lena Pislak*

stran 14

CATERINA SINIGOI
stran 24

KAJ SE GRADI
stran 2

BAKALA
stran 46

DARSEN
SALON POHIŠTVA

alples
studio Izola

NOVI MODELI KUHINJ!

SALON POHIŠTVA DARSEN, Polje 21 (PC Ruda), Izola
05 640 13 33 / darsen@siol.net / www.darsen.si
Del. čas.: pon. - pet. 9.30 - 17.00, sob. 9.30 - 12.00

stran 8

CAN
COSTIERA
COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA
DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

ČASOPIS IN PORTAL ZA SLOVENSKO ISTRO S POGLEDOM NA MORJE

Piran - Izola - Koper - Ankaran, vsak mesec brezplačno v naša gospodinjstva.

WWW.OBALAPLUS.SI

Sveže vsebine vsak dan na spletu

Kako bodo istrska mesta videti čez nekaj let?

V slikah smo zbrali investicijske projekte, ki naj bi se v prihodnjih nekaj letih uresničili v mestih slovenske Istre in tako vsaj malo spremenile njihovo veduto.

Potniški terminal v Luki Koper

Pred skoraj 20 leti je potniški terminal v Kopru sprejel prvo križarko. Od takrat je v mesto s potniškimi ladjami prispelo že več kot milijon turistov, kar presega trenutno infrastrukturo na terminalu. Tako bo na njegovem mestu nastal nov, sodoben potniški terminal, ki naj bi bil končan spomladi 2025. Za skoraj 3,65 milijona evrov ga gradi družba Makro5.

Levji grad

Na robu koprškega starega mestnega jedra, kjer so nekoč stala glavna vrata v srednjeveško otoško mesto, podjetje Grafist gradi stanovanjski objekt Levji grad.

Soseska Nova (Toncity)

Skupno bo v Soseski Nova (v bližini vhoda v koprsko pristanišče), ki jo gradi Elta, osem objektov, 508 stanovanj in 16 poslovnih prostorov.

Libertas

Obnova in vzpostavitev Libertas – stičišče kultur naj bi se v Kopru zaključila v drugi polovici 2026.

Muzejski trg

Ureditev območja Muzejskega trga pred Pokrajinskim muzejem bo predvidoma zaključena 2025.

Bauhaus v Kopru

Na zemljišču nekdanjega kamionskega terminala Luke Koper gradijo trgovski center Bauhaus. Ob objektu bo približno 250

parkirnih mest za kupce, posadili pa bodo tudi 200 dreves.

Zdravstveni center Koper

Trenutno še ni znana časovnica za koprski zdravstveni center, ki bo zrasel v bližini Barke. V načrtu občine je, da bo center končan 2027. Projekt je po izračunih vreden okoli 22 milijonov.

Podestatova palača v Izoli

Do konca leta v Izoli poteka prva faza obnove Podestatove palače v vrednosti okoli 600.000 evrov. Prihodnje leto bo sledila druga faza obnove, ovrednotena na približno 150.000 evrov, s katero bo občina uredila del pritličja: predvideni so informacijski center, sanitarije in prostor za prikaz Dantejevih kodeksov. Preden bo palača lahko služila kulturnim, turističnim in protokolarnim prireditvam, bo morala biti v celoti obnovljena, kar pa bo odvisno tudi od evropskih in državnih sredstev.

Ureditev zunanjega šolskega prostora OŠ Livade

Izolska občina načrtuje ureditev zelenih zunanjih šolskih površin z učilnico na prostem. Ideja je v okolici šole urediti tematsko pot, ki bi jo učenci lahko uporabljali tudi kot poligon. S tem bi spodbujali gibanje v naravnem okolju in učenje v naravi.

Zeleni kare

Na približno 1000 kvadratnih metrov površine med Cegnarjevo, Kosovelovo in Piransko ulico ter Trgom padlih za svobodo bo občina Izola uredila odprto zeleno javno površino z vrtički, zeliščnim

vrto na visokih gredah, s senčnim vrto s široko klopjo in z delno tlakovanimi peš potmi. Postavila bo še nekaj manjših klopi in vremensko postajo, ohranila bo tamkajšnja vodnjaka.

Soseska Momento

V Izoli nastaja Rezidenca Momento, stanovanjska soseska, ki jo gradi istoimensko podjetje, njegova najpomembnejša lastnika sta Ante Guberac in Dimitrij Vivoda.

Oljarski center Plavje

Projekt, vreden nekaj več kot 4,6 milijonov evrov, bo večinoma financiran iz državnega proračuna. Center bo opremljen z naj-sodobnejšo raziskovalno opremo in s tem zagotavljal pridobivanje novih znanj in razvoj tehnologij v oljkarstvu ter tako omogočil poglobljeno raziskovanje mediteranskih kmetijskih kultur, s poudarkom na vzdržnem kmetijstvu in ekoloških praksah.

Mladinski center v Valdoltri

V Ankaranu bo zaključena izgradnja pokopališča v vrednosti skoraj 4 milijone evrov. Občina ima za prihodnje obdobje sicer pripravljenih več idejnih zasnov oziroma projektov, vendar gre v večini za načrte in pregledne situacije, medtem ko je renderjev malo. Nekdanja izolirnica nad bolnišnico v Valdoltri bi denimo zaživela kot mladinsko središče z raznolikimi vsebinami.

Obalna cesta med Izolo in Koprom

Občina Izola in Mestna občina Koper sta na javnem arhitekturnem natečaju za ureditev priobalnega pasu pridobili rešitev za celovito ureditev obalne promenade z dodatnimi vsebinami. Na celotni trasi promenade je sosledje pasov, ki ustvarjajo najboljši možni prečni profil: morje, pešpot, zeleni pas z uvedeno dodatno linijo drevoreda (mestoma prekinjeno z raznolikimi progra-

EVA BRANC

mi, ki vključujejo tako infrastrukturo, potrebno za kopališča kot predstavitev naravnih in kulturnih danosti ter drugih vsebin), tekaško progo, kolesarsko stezo, obstoječi drevored pinij.

Kaštel v Portorožu

V središču Portoroža, kjer so danes parkirišče, park in cesta, naj bi zgradili poslovno-trgovski objekt z garažno hišo, v kateri bo zagotovljenih najmanj 469 parkirnih mest.

Športni park Lucija

Nov športni park bo poleg prenovljenega igrišča za mali nogomet vključeval dodatno nogometno igrišče z umetno travo, 200-metrsko tartansko tekaško stezo, novo opremo za fitness na prostem ter sodobno osvetlitev igrišč in tekaške steze, kar bo omogočilo varno uporabo tudi v večernih urah.

(V piranski občini načrtujejo tudi nov vrtec v Luciji in obrtno cono v Dragonji.)

Časopis in spletni portal OBALApplus® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. ISSN 2670-4609. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Portorož. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankaran, Koper, Izola in Piran. Število izvodov 27.200. Uredništvo: Pristaniška 14, 6000 Koper, urednistvo@obalaplus.si. Oglaševanje: marketing@obalaplus.si, 040 771 000. Odgovorni urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si. Urednik Tomaž Perovič, tomaz.perovic@obalaplus.si. Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovar, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sašo Mejak, Katja Pegan, Eva Branc, Andreja Comino, Milica Golijanin, Andreja Čmaj Fakin, Nataša Fajon in Petra Mežnarc. Oblikovanje Emigma d.o.o. Prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Urejanje spletnega portala Elvis Dobrilovič. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališča uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Avtor nepodpisanih vsebin je uredništvo. Promocijska sporočila in naročene objave so ločena od uredniških vsebin in označena z oznako . Datum izida 27. november 2024.

Strani s podnaslovom OBALApplus AKTUALNO so financirane Ministrstvo za kulturo RS.

Portorož za 1000 evrov

KO POSTANE UREJANJE PROSTORA IN ORGANIZIRANJE ŽIVLJENJA V OBČINI PREZAHTEVNA NALOGA.

Piranskemu županu Andreju Koreniki se je smejalo od veselja, ker je občina pri prodaji gradbenih zemljišč sredi Portoroža na dražbi dosegla ceno več kot 1000 evrov na kvadratni meter zemljišča. Ne vem, koliko je dosežena cena županova zasluga, še manj, ali je zaradi takšne cene veselje upravičeno, ampak župan si je že sam odgovoril na nekaj, na kar moramo biti pozorni: »Verjetno je nekaterim lobijem zelo do tega, da pridejo do zemljišča, zato so pripravljene veliko plačati.« Za takšno ugotovitev niti ni treba biti župan.

S stališča trenutne občinske blagajne je več kot tri milijone evrov, ki padejo vanjo, zagotovo vesela novica. Če pa tako drage parcele pomenijo, da si bo najlepši košček slovenske obale lahko privoščil le špekulativni kapital, potem bi moralo katerega koli Andreja skrbeti. Če se kakemu mogotcu zazdi, lahko kupi Portorož s Piranom, Strunjanom in cerkvijo Marijinega prikazanja vred. To bi lahko razumeli kot nekakšno povabilo, naj pride v pristanišče vrtnic še več lastnikov kapitala, stanovalci pa naj se izselijo na Kozino in dlje.

Že danes je problem za piranske mlade družine, ker si ob taki logiki nihče s povprečno plačo 1500 evrov ne more privoščiti niti stanovanja, kaj šele parcele, kakršne so si privoščili tudi precej preprosti ljudje še v 70-tih letih prejšnjega stoletja. Če vse hotele in parke spremenijo v stanovanja, pa zmanjka tudi delovnih mest. Piran potrebuje le še vzdrževalce, ki bi jih vozili iz delavskih naselij od daleč, gneči na cesti navkljub.

MONSTRUM V PRISTANIŠČU VRTNIC

Problem dragih nepremičnin sploh ni samo sociološke in socialne narave. Problem je v organiziranju življenja v kraju. To pa trčimo ob odgovornost župana in mestnega sveta. Še zmeraj se lahko pogovarjamo, zakaj so piranski svetniki s tedanjim županom in podžupanjo pred 12 leti s skoraj absolutno večino (samo en glas je bil proti) menili, da morajo v Portorožu zgraditi poslovni objekt Kaštel (med krajani - »monstrum«), za katerega so vsi vedeli, da bo v njem lahko 66 ali še več zelo dragih (»turističnih«) stanovanj. V starem Portorožu sta bila včasih na tistem mestu le dva manjša penziona s kakimi 30 ležišči.

Kapital pravi, da poti nazaj ni. Osebnostno menim, da je vedno pot, ki skuša vsaj popraviti napačno odločitev. Na dražbi občinskega zemljišča pri portoroškem Kaštelu (tega sicer sploh ne bi bilo treba prodati) dejanski lastnik sosednje parcele, tisti, zaradi katerega so sploh pripravili dražbo in mu namenili parcelo, niti enkrat ni

dražil, ponudil kakršne koli cene, pač pa sta za občinsko zemljišče tekmovala dva, ki tam sploh (še) nimata pravice graditi poslovnega objekta: Ibrahim Haliti iz podjetja Brilosa, ki mu je menda ves projekt namenila lastnica podjetja Putro, in Vejsil Hot v imenu podjetja FH Invest.

Zakaj so pred 12 leti tako vneto zagovarjali sprejetje tako obsežnega prostorskega načrta? Zato ker je s takim projektom vrednost zemljišča krepko zrasla. Poslovneži, ki se vrtijo okoli projekta, trdijo, da je ocenjen na več kot 80 milijonov evrov in da nosi vsaj kakih 20 milijonov evrov dobička (dva milijona gor ali dol ni omembe vredno). Kaj bo kraj pridobil ali izgubil, to bodo Andrej Korenika in vsi podporniki projekta videli čez kakih 10 ali še več let. Ko je govora o milijonih, postanejo leta relativnostna teorija.

PLAVAJOČI KONTEJNERJI

V občini je vsaj dva ducata podobnih vročih želez, ki jih vlagatelji držijo na toplem, ker jih bodo prej ali slej vnovčili za še večjo vrednost. Bojan Petan in Terme Čatež se denimo hvalijo z dobičkom, ki ga imajo od prodaje teniških igrišč. Hkrati so teniška igrišča od letos postala breme nas vseh. Tega stroška včasih ni bilo.

Iste Terme Čatež so prodale tudi zemljišče ob teniških igriščih, da bodo na njem zgradili trgovino, kakršne krajani sploh ne potrebujejo. Povsem blizu je denimo prazen poslovni prostor po izselitvi drogerije na portoroško plažo. Če bi trgovino res potrebovali, bi kupili ali najeli (kupili) obstoječe prostore. Toda zakaj bi v turističnem kraju imeli lep park, če imajo lahko pozidan park in še 500 novih prodajnih polic. Tudi Marina Portorož je pred 40 leti slovela kot najlepša in najbolj urejena na Jadranu. To že zdavnaj ni več. Še posebej ne potem, ko so namesto lepih jadrnic vanjo natlačili 150 plavajočih kontejnerjev in jih prodajajo (oddajajo) po pretiranih cenah.

Gradbeni baron Ivan Zidar si je že pred kakimi 20 leti izbral lepo parcelo le lučaj nad naravnim spomenikom, jezerom v Fiesi. Če bi bil skromen in bi mu zadoščala vila z 900 kvadratnimi metri površine, bi že 2008 ali leto kasneje užival svoj mir. Tako pa ga ni več, za njegovo nesojeno vilo se bodo trgali novi kupci.

POŽREŠNOST

Zadnje dni si občinska uprava prizadeva sprejeti še eno dopolnitev prostorskega

BORIS
ŠULIGOJ

načrta za območje Term Krka v Strunjanu, kjer bi na mestu dosedanjih teniških igrišč in košarkarskega igrišča gradili nove apartmaje, tri bazene, zgradili bi garažo in celo nekdanjo Primorka, ki jo je zasnoval še Edo Mihevc, spremenili v apartmaje. Čeprav krajinski park Strunjan poka po šivih, samo divjo strunjansko obalo na leto obišče kakih 300.000 ljudi, in je gneča za tako občutljiv park že zdaj nesprijemljiva, bi zdaj občinski urbanisti dodatno pozidali in parku vzeli še velik del nepozidanih površin. Požrešnost kapitala res ne pozna meje. Toda zmeda še ni popolna, saj so nedavno brez velikih zadržkov odločili tudi, da bodo namesto parka (kot ga pred Kempinskim Palace predvideva prostorski načrt) sredi Portoroža lahko imeli igralnico. V tem primeru veljavni prostorski načrt moti investitorje, odločitev mestnih svetnikov pa je lep dokaz, da ga v njihovi občini ni treba spoštovati. Občinska uprava in mestni svet sta se že pred leti spremenila v servis naložbenemu kapitalu. Če bi namesto nakupa teniških igrišč in skladišč v Dragonji investirali 8 milijonov evrov v garažno hišo v Portorož, bodisi tisto pod Valeto bodisi drugje v kraju, bi pomembno prispevali k ureditvi prometa in mirujočega prometa v kraju, to pa bi omogočalo povsem drugačno urejanje dragocenega Portoroža. Občina se hvali s tem, da pripravlja veliko strategijo razvoja turizma, v praksi pa se dogaja ravno nasprotno: tak turizem, kakršnega si niti številni drugi kraji po svetu nikoli niso želeli.

2024 so piranske ulice znova zaživele na filmskem platnu

NATAŠA
FAJON

V ŠESTDESETIH LETIH MINULEGA STOLETJA, PA NEKJE DO SREDE SEDEMDESETIH JE PIRAN REDNO GOSTIL FILMSKE EKIPE, KI SO SI MEDITERANSKO MESTECE IZBRALE ZA SNEMANJE NAJRAZLIČNEJŠIH FILMOV. V TISTEM ČASU JE BILO ZA MNOGE PIRANČANE IN PIRANČANKE NEKAJ SAMOUMEVNEGA, DA SO KDAJ MANJKALI V ŠOLI, KER SO IMELI SNEMALNI DAN. POSEBNO GIMNAZIJCJI SO REDNO STATIRALI V FILMSKIH KADRIH, KJER SO LAHKO OD BLIZU SPREMLJALI PROCES NASTAJANJA FILMOV. SO SE FILMSKI ČASI PIRANA VRNILI? PRED DVEMA LETOMA SO MNOGI DOBILI PRILOŽNOST, DA SO SE PREIZKUSILI KOT STATISTI, OD TAKRAT DO DANES PA SO SE V KRAJU ZVRSTILE KAR TRI SNEMALNE EKIPE. DVA FILMA SMO SI ŽE OGLEDALI, TRETJI PA ŠELE NASTAJA.

V novem stoletju so piranske ulice znova zaživele na filmskem platnu, in to hollywoodskem. Truma ljudi se je hitela prijavit za statiste, preostali pa so nestrpnost čakali, da bodo pred svojim domačim pragom zagledali hollywoodska zvezdnika Halle Berry in Marka Wahlberga.

Netflixov akcijski film The Union je jeseni 2022 predstavljal gostovanje do zdaj največjega filmskega projekta v Sloveniji. Slovenska vlada je za projekt prispevala 2,5 milijona evrov denarnega povračila, pri snemanju pa je sodelovalo 340 slovenskih filmskih delavcev.

Čeprav niti Slovenije, kaj šele Pirana, v filmu nikjer ne omenjajo, so si film zaradi prepoznavne lokacije ogledali mnogi.

Po akcijskem preganjanju z motorji po ulicah in peš po piranskih strehah in balkonih so filmsko štafeto

prevzeli mladi. Poleg njih, ki so se uspešno odrezali kot igralci, je Piran na filmsko platno s svojimi izjemnimi veščinami znova odtisnil, pritisnil, vtisnil domači večec vihtenja režiserske palice, Vinci Vogue Anžlovar. Film Tartinijev ključ, ali po njegovih besedah Da Vincijeva šifra Dana Browna za otroke, je bil premierno prikazan na Sarajevskem filmskem festivalu, nato pa smo si ga lahko ogledali tudi v domačih kinematografih.

Na tretji filmski projekt letošnje filmske sezone v Piranu pa bo treba še počakati, saj so ga začeli snemati šele na začetku tega meseca. Navdih za zgodbo novega celovečernega filma Damjana Kozoleta z naslovom 20 metrov je dobl v romanu

Zločin in kazen, v njej pa se glavna junakinja sooča z mračno skrivnostjo in lastno vestjo. Snemanje bo potekalo do 20. decembra.

KAJ POMENI ZA KRAJ TO, DA SI FILMSKE EKIPE IZBEREJO ZA SNEMANJE PIRAN?

Filmska produkcija ter gostinstvo in turizem sta več kot kompatibilni gospodarski panogi, so poudarili na Občini Piran. "Po eni strani turizem ponuja infrastrukturo, ki jo filmske ekipe na terenu koristijo, po drugi pa se prečudovite filmske kulise Pirana prek kinodvoran in malih zaslonov prenašajo širom po svetu, kar ima dober promocijski učinek. Filmska produkcija podpira tudi malo gospodarstvo, saj vključuje številne storitve od prevozov, popravil, izdelave scenskih elementov, krojaške in številne druge storitve," so zapisali. Snemanje filmov občini prinese tudi neposredne finančne učinke, kot so nadomestilo za uporabo javne površine, turi-

stična taksa filmskih ekip, najemnina za najem prostorov in podobno, a ti pri gostovanju filmarjev niso najpomembnejši, zagotavljajo na občini. Izpostavili so, da študije kažejo, da so za avdiovizualno industrijo značilni visoki multiplikacijski učinki, kar pomeni, da ima AV industrija zelo pomembne posredne učinke, kot so odpiranje novih delovnih mest in razvoj ustvarjalnega gospodarstva, tuje naložbe in izvoz, turizem, krepitev lokalne blagovne znamke, razvoj talentov in spretnosti in druge pozitivne učinke, ki jih je teže zgolj finčno ovrednotiti.

"Po nekaterih ocenah so tuje filmske ekipe za snemanje filma pri nas porabile več milijonov evrov, od česar je bil neposredni finančni učinek na proračun občine relativno manj pomemben v primerjavi s sredstvi, ki so ostala v lokalnem gospodarstvu, to je v hotelih in gostilnah, pri plačilih honorarjev za sodelujoče lokalno prebivalstvo, plačilih prevoznikov in številnih drugih, ki so pri snemanju sodelovali," so pojasnili.

ZA PREPOZNAVNOST PIRANA KOT FILMSKE DESTINACIJE ODLIČNOSTI SI PRIZADEVAJO VEČPLASTNO

Poleg neposredne podpore, ki jo nudijo filmskim ustvarjalcem, si prizadevajo razvijati tudi infrastrukturo, ki jo filmske ekipe

potrebujejo, nove programe za podporo filmu ter seveda promocijo filmske destinacije Piran.

Kot so izpostavili, se pogajajo z vodstvom Viba filma ter predstavniki Ministrstva za kulturo, da bi razpadajoč objekt nekdanjih filmskih studiev na Fornačah dobil novo namembnost, ki bi služila filmu, skupaj s sosednjo Istarsko županijo in ostalimi partnerji pa so razvili evropski projekt »Filmu prijazna Istra«.

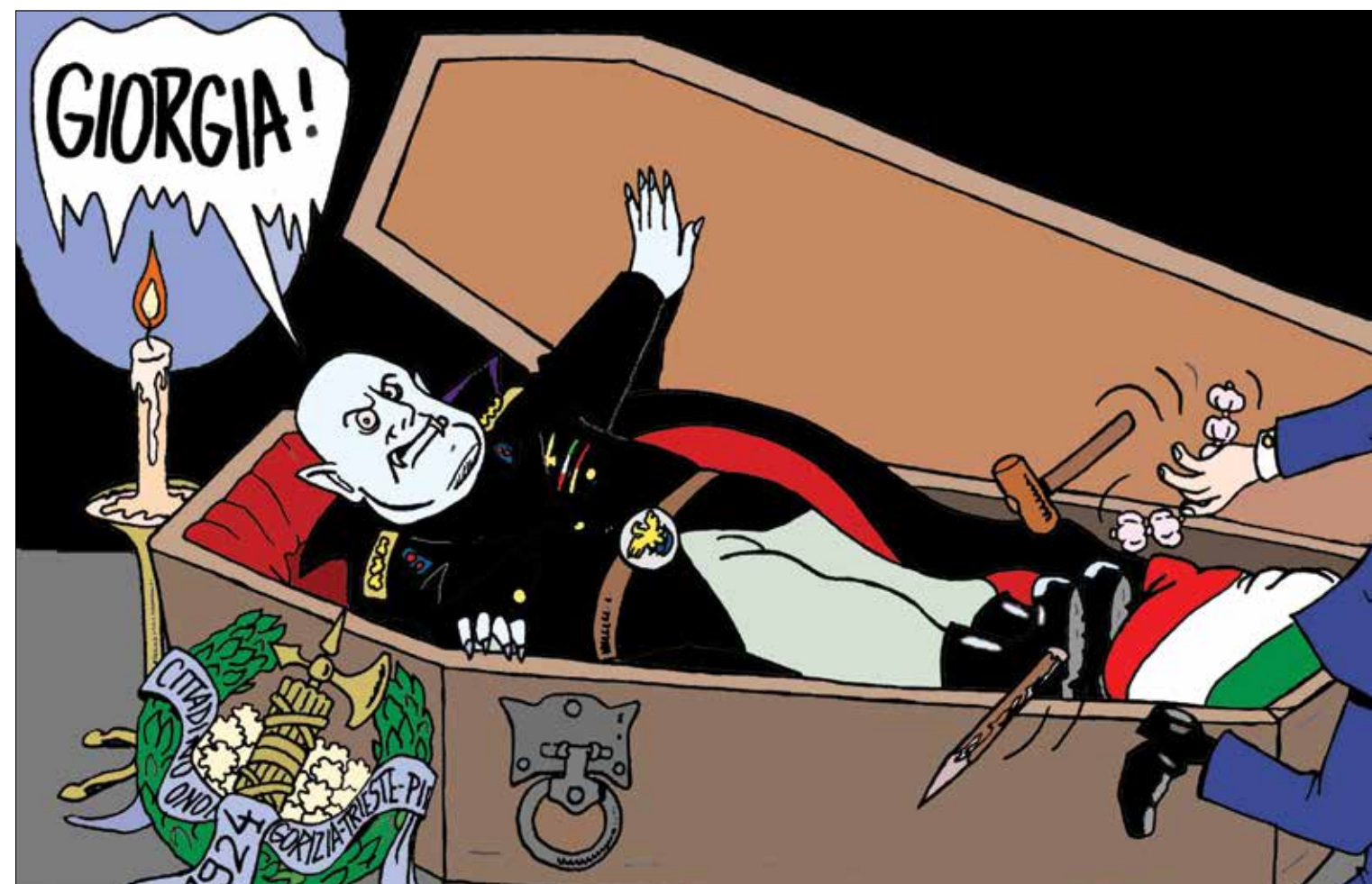
»S projektom smo želeli vzpostaviti osnove za nastanek regionalne filmske agencije, ki bi se neposredno

ukvarjala s promocijo filmske destinacije in bi služila tudi kot neposredna podpora filmskim ekipam, ki bi prišle snemat k nam. Upamo, da se bo to čim prej uresničilo, saj verjamemo, da bi regionalna filmska agencija lahko pospešila razvoj filmske industrije pri nas,« so še pojasnili na Občini Piran.

OBALA
časopis in portal
za slovesko Istro **plus**

Imate dejavnost? Si želite novih strank, več kupcev vaših izdelkov ali več naročnikov vaših storitev? Tukaj je pravi prostor za vas! Vaš oglas bo vsak mesec dosegel **27.200** gospodinjstev v slovenski Istri! Pišite nam na marketing@obalaplus.si in predstavili vam bomo prednosti oglaševanja v časopisu in spletnem portalu www.obalaplus.si

FRANCO JURJ

POVSEM NOVI
PROACE
MAX

OD
259€
NA MESEC
BREZ DDV

DO 10 LET JAMSTVA

CENTER JEREB | 05 61 68 001

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Proace MAX: od 6,4 do 13,5 l/100 km in emisije CO₂: od 169 do 355 g/km. Emisijska stopnja modela Proace MAX: EURO 6 E. Emisija NOx je od 16 do 42,8 mg/km. Ogljikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 200.000 km). Vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: € 24.579,00 brez ddv • lastna udeležba (polog): € 5.050,00 brez ddv • znesek financiranja: € 19.529,00 brez ddv • število obrokov: 36 - mesečno plačevanje: € 259 • obroki se v času trajanja pogodbe ne spreminjajo • zadnji obrok: € 12.901,89 • stroški odobritve: € 450,00 • skupaj plačila na začetku: € 10.907,38 • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: € 22.675,89 brez ddv • predvideno število kilometrov na leto 30.000 • efektivna obrestna mera: 6,63% na dan 24.10.2024. Slika je simbolična.

Le attività della Comunità nazionale Italiana

CAN COSTIERA- IL PREMIO 2023 A LILIA MACCHI

Intrisa di profonda commozione la cerimonia di conferimento del premio annuale della CAN Costiera. Svoltasi a Isola, ha visto salire sul palco di Palazzo Manzioli la professoressa Lilia Macchi. La targa ricordo le è stata consegnata dal presidente, Alberto Scheriani, dopo la lettura della motivazione ufficiale. Questa parla in buona parte dei meriti della Macchi, docente di matematica nelle scuole della CNI della fascia costiera, dopo che vi si era trasferita fresca di

laurea all'Università di Zagabria dalla sua natia Rovigno. Accanto all'impegno per lo sviluppo del comparto istruzione e soprattutto della Scuola Media Pietro Coppo, il premio le è andato per la sua intensa attività in seno alla Comunità nazionale italiana, dove è stata consigliere CAN e presidente della CI Pasquale Besenghi degli Ughi. Rilevato il suo impegno politico che l'ha portata a ricoprire il seggio specifico della CNI in Consiglio Comunale. Nominata preside della Coppo, la prof. Macchi si è impegnata per ottenere una nuova sede, per riformare i programmi di studio, aprire nuovi indirizzi e formare giovani quadri docenti. Tra quest'ultimi c'era anche un giovanissimo professore di storia Scheriani, che ha ricordato con commozione l'appoggio trovato nei primi anni della sua carriera dalla preside, un vero faro per chi si avvicinava alla professione, gentile e comprensiva, ma all'occorrenza anche giustamente severa e soprattutto una maestra per lui stesso, al quale ha ceduto la presidenza della scuola. La Macchi si è detta sorpresa e onorata dell'attenzione riservatagli dalla

massima organizzazione politica della CNI in Slovenia. Lo ha reputato un segnale che i suoi sforzi erano stati recepiti, che aveva fatto qualcosa di utile formando tante generazioni e potendo annoverare tra i suoi allievi personaggi di spicco della scena minoritaria come, ad esempio, il deputato Felice Ziza, presente alla cerimonia. Parlando della sua vita presso la Comunità degli Italiani isolana, che frequenta regolarmente anche oggi come valida artista nel gruppo "La Macia", dove mette a frutto nei suoi dipinti il talento ereditato dal padre, noto pittore rovignese. Ha definito la CI un luogo di riferimento sin dai primi momenti in città, un punto di raccordo con il suo passato a Rovigno. A stringersi attorno alla Macchi sono stati i suoi famigliari, tanti colleghi di un tempo e le attiviste di Palazzo Manzioli.

CAN CAPODISTRIA- ATTENZIONE A PALAZZO GRAVISI BUTTORAI

Alla metà di novembre si è riunita in seduta ordinaria la CAN di Capodistria. I lavori, guidati dalla presidente Roberta Vincoletto, sono stati dedicati in buona parte alle problematiche legate a Palazzo Gravis Buttorai, sede della Comunità degli Italiani capodistriana "Santorio Santorio". Il vetusto edificio, risalente al 17esimo secolo, dimora dei rampolli delle due famiglie nobili che gli danno in nome, necessità come noto di delicati lavori di consolidamento. Una perizia, realizzata dall'ente "ZAG" di Lubiana, fornirà tra breve tutta la documentazione necessaria per prevenire cedimenti strutturali dello stabile. Subito dopo potrà partire la consultazione con l'Ente per la tutela dei Beni Culturali, che fornirà le direttrici su come intervenire nell'opera, che comprenderà tutte le strutture portanti. Come riportato dal sito della CAN capodistriana,

la presidente Vincoletto non si è nascosta che il prossimo anno sarà all'insegna delle complesse procedure amministrative, necessarie per ottenere le licenze edilizie e aprire poi il cantiere. Intanto si stanno già svolgendo i lavori edili di minor portata, ma di grande importanza per garantire vani più ampi e funzionali per le sezioni della CI. È stata così ampliata la sala musica. Nel 2025 si studierà la possibilità di allestire un isolamento acustico per migliorare le condizioni di lavoro dei gruppi musicali che hanno sede a Palazzo Gravis Buttorai. Il Consiglio della CAN comunale ha ascoltato la relazione sulle attività giovanili, coordinate dalla responsabile,

Noemi Stancich. Ha elencato le iniziative portate a termine e che hanno avuto come comune denominatore avvicinare, tramite il gioco e la musica, i più giovani alla Comunità degli Italiani, partendo dagli alunni della scuola elementare, di cui la CAN è cofondatrice. Cambiando argomento e soffermandosi sui piani finanziari, il Consiglio ha approvato un assetto del Bilancio 2024, mentre prossimamente affronterà il piano finanziario 2025.

MOSTRA A ROMA DELLE OPERE DEGLI UMANISTI CAPODISTRIANI

La CAN Costiera ha contribuito alla realizzazione della mostra presso la Biblioteca Nazionale Centrale di Roma della mostra incentrata sull'opera dei grandi umanisti capodistriani dal XIII al XVII secolo. In esposizione i libri scritti da illustri personaggi della cultura cittadina, appartenuti alla collezione della nobile famiglia Grisoni, oggi custoditi dalla Biblioteca centrale Srečko Vilhar e altri documenti che parlano del glorioso passato di una città, considerata l'Atene dell'Istria per la concentrazione di letterati e artisti che poteva vantare. A sostenere l'iniziativa l'Università Popolare di Trieste, la Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia, il Consolato Generale d'Italia a Capodistria e il Ministero della Cultura della Repubblica di Slovenia con il patrocinio della ministro, Asta Vrečko. Presente come partner associato anche il programma italiano di RTV Capodistria. All'inaugurazione erano presenti, tra gli altri, il Console Generale d'Italia a Capodistria, Giovanni Coviello e l'Ambasciatore della Repubblica di Slovenia a Roma, Matjaž

Longar, che hanno avuto modo di ribadire lo stretto rapporto di collaborazione tra Italia e Slovenia anche in campo culturale, con Capodistria a fare da ponte, assieme alla Comunità slovena in Italia e italiana in Slovenia. Tra gli ospiti erano presenti, inoltre, il deputato della CNI alla Camera di Stato della Repubblica di Slovenia, Felice Ziza e il presidente dell'Università Popolare di Trieste, Edvino Jerian. Come rilevato dagli organizzatori, si è trattato di un evento dal grande valore simbolico, che ha consentito di portare in una sede tanto prestigiosa come la Biblioteca Nazionale Centrale una parte dei tesori librari che la storia ha lasciato in eredità all'Istria e ai quali la Comunità nazionale italiana è particolarmente legata. Un tassello piccolo, ma importante è stato

detto nei rapporti italo-sloveni, nella condivisione di un patrimonio culturale di assoluto valore. "È una valorizzazione, una diffusione del nostro patrimonio culturale che viene portato nella capitale della nostra Madre Patria. Le autorità presenti andranno certamente a creare legami di futura collaborazione" ha rilevato per Tv Capodistria il deputato Ziza.

70 ANNI DEL MEMORANDUM DI LONDRA- CONFERENZA DI PAOLO MIELI

Tra gli appuntamenti più attesi del mese in seno alla Comunità nazionale italiana la conferenza del noto giornalista e storico, Paolo Mieli. Ospite a Isola della Comunità degli italiani "Dante Alighieri" ha voluto ricordare con il suo intervento il 70esimo anniversario del Memorandum di Londra e i sette decenni del Consolato generale d'Italia a Capodistria. In una sala nobile di Palazzo Manzioli gremita sino all'inverosimile, ha rilevato come la storia sia una modifica costante delle idee che avevamo sul passato,

come nuove conoscenze possano modificare il nostro pensiero. Oltre alla sua esposizione ha interloquito con tre giovani studenti, ponendo in risalto i travagliati decenni del secolo scorso per l'Istria, che dopo 800 anni sotto la Repubblica di Venezia, passò all'impero austroungarico, da qui alla Prima guerra mondiale, al ventennio fascista e, quindi, al Secondo conflitto mondiale e al dopoguerra, con il dramma delle foibe e del massiccio esodo. Permangono diverse verità su questo periodo storico che nemmeno Osimo ha dissipato e si assiste ad un momento di decantazione delle posizioni, che possono riesplodere nella loro diversità come reazione a un libro o a una semplice dichiarazione. Mieli ha sottolineato ancora che senza conoscere il passato non si può comprendere il presente. Lo ha fatto anche l'illustre ospite con il suo ultimo libro "Fiamme del passato" che tratta dei conflitti in Ucraina e in Medio Oriente, cercando di capire quanto sta accadendo chiarendo alcuni momenti storici importanti. Ad ascoltarlo e l'Ambasciatore d'Italia a Lubiana Giuseppe Cavagna,

il Console generale d'Italia a Capodistria, Giovanni Coviello e Paolo Rovis dell'Università popolare di Trieste. Alla serata hanno presenziato con vivo interesse anche i sindaci di Isola, Capodistria Ancarani, Muggia, Duino-Aurisina e Monrupino, nonché diversi vicesindaci del Buiese. A rappresentare la Comunità nazionale italiana il presidente della CAN Costiera, Alberto Scheriani, il deputato italiano al Parlamento di Lubiana, Felice Žiža e il presidente dell'Unione italiana, Maurizio Tremul.

ATTIVITA' DEL DEPUTATO FELICE ZIZA

Il Parlamento sloveno ha approvato la settimana scorsa il bilancio di previsione per il 2025 e per il 2026. Il documento, che presenta uscite record per oltre 17 miliardi di euro, incontra i favori della Comunità nazionale italiana. Il suo rappresentante alla Camera di stato, Felice Ziza, ha espresso soddisfazione per l'attenzione prestata dal governo alle necessità della CNI, alle sue istituzioni e agli investimenti. Presentato per la prima volta con il cognome originale della sua famiglia (Ziza e non Žiza), ha tenuto il discorso in italiano, come consentito dal regolamento di procedura parlamentare, con la traduzione simultanea in sloveno. Un'opportunità che il suo predecessore, il compianto Roberto Battelli non aveva, potendo contare soltanto sulla traduzione consecutiva, che prolungava oltremodo la durata dei suoi interventi. Per questo motivo ha usato qu-

asi esclusivamente la lingua slovena, salvo in occasioni solenni. Ziza ha rilevato che i suoi colleghi hanno accolto con favore in Commissione per le nazionalità la prassi di far parlare i deputati e gli ospiti nelle loro lingue madri e pertanto ha deciso di proporla anche nelle sedute plenarie. Tornando al bilancio statale, si è soffermato sui numerosi capitoli di spesa che riguardano la CNI. Ha salutato i fondi per gli investimenti nell'infrastruttura scolastica. Serviranno il prossimo anno a concludere il restauro del Collegio dei nobili, sede delle elementari e del ginnasio capodistriani. Si passerà poi gradualmente nel prossimo biennio all'ampliamento della Scuola elementare di Isola, alla costruzione dell'asilo di Santa Lucia, del nuovo asilo e delle classi per le elementari a Crevatini, senza dimenticare l'avvio del progetto della palestra nei pressi della Pietro Coppo a

Isola, destinata a tutte le scuole medie del comune, ai club sportivi e alla cittadinanza per varie iniziative. Ziza ha rilevato ancora l'aumento delle sovvenzioni governative concesse ai comuni in zone nazionalmente miste per l'attuazione del bilinguismo. Beneficeranno del sostegno necessario anche i dipendenti dell'Ufficio per il bilinguismo della CAN Costiera, nonché tutte le istituzioni comuni della CNI in Slovenia e Croazia. Maggiore attenzione anche alla base economica della CNI, che vedrà crescere del 40 % i mezzi per l'imprenditoria in territorio sloveno. Il parlamentare non ha mancato di rinnovare il suo impegno a favore di Radio e Tv Capodistria, rilevando che dai fondi governativi saranno garantiti i mezzi per l'assunzione di 4 nuovi giornalisti, che andranno a sostituire quelli ormai prossimi alla pensione.

TERME
PORTOROŽ

Sauna Park Happy Hours

15€ PONEDELJEK - ČETRTEK
2-urni vstop
Velja med 18.30 in 21.00.

20€ VSAK TOREK
2-urni vstop
Velja cel dan.

Istrabenz Turizem d. d., Obala 33, 6320 Portorož

VLAK JE ZA VSE

Najboljše poti so tiste, ki jih
skupaj ohranjamo zelene.

Z električnimi vlaki **100 % BREZ CO₂**

Lučke in praznični koncerti v slovenski Istri

Pred nami so praznični dnevi. Za mnoge je to najlepši čas v letu, ko se posvečamo svojim najbližjim, družini in sebi. Čas bo za noveletne zaobljube, amapk tudi za zabavo, kuhano vino in glasbo na trgih slovenske Istre.

Vse štiri občine ob slovenskem morju bodo tudi to leto pripravile zanimiv program, nekaj tudi za najmlajše, ki že nestrpno čakajo Miklavža.

KOPER

V petek, **6. decembra**, bo na Titovem trgu slavnostni prižig luči, ki bo letos v znamenju najmlajših in prijateljstva. V sodelova-

PRIŽIG LUČK:

Koper: 6. december, Titov trg,
Izola: 5. december,
Portorož: 30. november,
Ankaran: 4. december.

nju z mestnim gledališčem in ob podpori mladih plesalcev, pevcev, godbenikov in telovadcev bodo v Kopru uprizorili gledališko, plesno, glasbeno pravljico za najmlajše.

Prazničnemu prižigu lučk bo sledila zabava na osrednjem odru Fantazime, v **Taverni, kjer bodo nastopili Vasco Rossi Rewind Tribute Band.**

V Gledališču se nam obetajo tudi koncerti in standup komedije: že 1. decembra bo En big band uprizoril koncert ob deseti obletnici delovanja.

V Zimski vasici na Carpacci-evem trgu bo na voljo kulinarčna ponudba, vse ljubitelje drsanja pa bo razveselilo edinstveno drsališče ob morju. Zabava za najmlajše se bo z drsališča lahko nadaljevala na bližnjem Ukmarjevem trgu, ki bo letos prvič v celoti rezerviran za zabavišni park. Letošnja novost bo tudi povezovalna proga za vožnjo z avtomobilčki.

IZOLA

Prižig lučk bo v četrtek, **5. decembra, ob 17. uri v parku Pietro Coppo.** Takrat se začne tradicionalni izolski program - Ledeni otok. Sočasno bodo odprli tudi skoraj dvakrat večje drsališče kot lani. Prižigu luči bo sledil obisk Miklavža in koncert Anike Horvat. Zimski čas bodo še posebno obeležili v parku Pietro Coppo, kjer bodo organizirali koncerte vsak petek in soboto. Tako nas bodo po prižigu lučk, 6. decembra, zabavali Swing Quintet, naslednji dan, v soboto pa Modesto in Klapa Solinar.

Coppov park bosta poleg ostalih obiskala še druga dva dobra

MILICA
GOLIJANIN

co. Silvestrovo večer bo popestrila priljubljena slovenska pevka **Alya.**

Prvi dan v novem letu bo obeležil novoletni skok v morje ob 14.00 na plaži Portorož. Ob 16.30 se nam na Trgu prekomorskih brigad obeta koncert skupine Zvita feltna, ob 18.00 pa bomo lahko občudovali ognjemet.

ANKARAN

V Ankaranu bodo praznične luči prižgali **4. decembra.** Prireditelj že tradicionalno pospremi nastopi otrok Osnovne šole in vrtca Ankaran ter ankaranske enote vrtca Delfino blu, v nadaljevanju pa bo za prijeten glasbeni večer poskrbel **Lean Kozlar - Luigi.** S slavnostnim prižigom lučk se obenem odpira tudi ankaransko drsališče in se začne festival December v Ankaranu, ki bo s pestrim kulturnim programom vabil v prireditveni šotor v središču Ankaranu vse do 5. januarja, program pa še ni objavljen v celoti.

moža: 25. decembra Božiček in 30. decembra dedek Mráz - oba ob 18. uri. Vsako soboto ob 18.00 bodo v parku otroške predstave.

30. decembra bodo na Lonki nastopili **Čuki** po 18.30, 31. decembra ob 21.30 **Lisjaki**, zatem **Bon Jovi Tribute**, 1. januarja 2025 ob 20. uri pa **Help - Beatles Tribute bend.**

Program Ledenega otoka bo zaključen 12. januarja 2025.

PORTOROŽ IN PIRAN

Prižig lučk bo **30. novembra v parku hotela Kempinski Palace Portorož.** Tako se bo začel praznični program pod imenom "Morje zimskih doživetij", ki bo v Portorožu potekal do 5. januarja 2025. Program je poln kulturnih, glasbenih in družinskih dogodkov, ki bodo ustvarili praznično vzdušje za vse generacije. To leto bomo tudi v Piranu in Luciji imeli praznično tržni-

KDO BO NASTOPAL NA SILVESTROVO?

Koper: koncert na Taverni: Tabu,
Izola: Lonka - ob 21.30 Lisjaki in Bon Jovi Tribute,
Piran: Tartinijev trg v Piranu, koncert: pevka Alya,
Ankaran: Trg Ankaran, skupina Gedore.

Igor Andjelić in Lena Pislak

RAZSTAVA CONFESS V PIRANU, PREDVSEM PA DOGODEK ZAPRTJA, JE BIL TISTI GLAMOUR, KI SEM GA V PIRANU VEDNO POGREŠALA. MESTO S SVOJO ZGODOVINO, LEGO IN ARHITEKTURO KLIČE PO ČEM VEČ KOT ZASPANOSTI IN SAMOZADOSTNOSTI, KI GA PREBUDIJO LE NAPOL GOLI TURISTI POLETI PO MESTU IN TAKI STOPAJO TUDI V CERKVE IN NA RAZSTAVE. NESPOŠTLJIVO IN NEDOSTOJNO. OBENEM DOGAJANJE OKOLI ZAPRTJA, PRIHODA MARINE ABRAMOVIČ, KI NAPOVEDUJE TUDI VELIKO RAZSTAVO ART VITAL, 12 LET TANDEMA ULAY/MARINA PRIHODNJE LETO V LJUBLJANI, DOKAZUJE TUDI TO, DA SE DANES NIČ NE ZGODI KAR SAMO. ZA DOGAJANJE MORA NEKDO POSKRBE TI.

Lena Pislak, vodja Fundacije Ulay, in fotograf **Igor Andjelić**, sta par, ki (bo) je spremenil Piran.

Zaprtje razstave Confess v Cerkvi Marije Zdravja na Puntih v Piranu, kjer sta razstavljala z Marino Abramovič, je bil dogodek leta, ne samo v Piranu, tudi v Sloveniji. Tako sodelovanje z zvezdo, kot je Abramovičeva, ni prav pogosto. Marina Abramovič je razstavljala video Zlata maska iz 2009. Svoj obraz, namazan z medom, je posula z zlatimi lističi, pol ure ni trepetala v njenem dihanju. Ti si razstavljala dve ogledali levo in desno od oltarja, dve konveksni leči, v katerih smo se lahko pogledali/spovedali tudi tisti neverni. Marina Abramovič pravi, da sanja svoje projekte. Jih sanjaš tudi ti?

Igor: Moj začetek je bila razstava fotografij v Škucu (študentski kulturni center v Ljubljani, op.a.), toda toplo pivo in tipi z mastnimi lasmi niso šli z mojo razstavo. Odbijali so obiskovalce. Ko je bilo razstave konec, sem upraviteljem Škuca povedal, da z dogajanjem nisem zadovoljen. Predlagal sem, da v Škucu naredimo šank, ker je Ljubljana takrat potrebovala prostor združevanja. Moja ideja je bila skupnost, ki ji rečem socialna skulptura. Moje najpomembnejše delo je, da se mesto v javnih lokalih združuje, gnete, da se na enem mestu dobivajo ljudje, ki predstavljajo Ljubljano. Naredimo tisto, kar manjka. Škuc je bil prava berlinska luknja, dovolj odprta in dovolj demokratična, da si srečeval vse družbene profile.

Si komu zaprl vrata?

Igor: Seveda, če je bila skupna homogena in je prišel na vrata

nekdo, za katerega mi je bilo vnaprej jasno, da v to družbo ne sodi, ga nisem spustil noter, ker nisem hotel, da uniči večer ali pa je dobil kazen, če je naredil neumnost in uničil večer. Tako, kot je mene kaznoval Miki iz legendarnega ljubljanskega PEN kluba, ki mi je za mesec dni prepovedal vstop v PEN, od priklenjenega kolesa na ograji pa pustil samo sprednje kolo. Podobno kot s ŠKUCom je bilo s Kavarno Pločnik. Ljubljana takrat ni premogla nobene kavarne, zato sem jo odprl na Pločniku ob Tromostovju.

Lena: Ker je bila sreda dolgočasna, si organiziral srečanje motoristov, kamor je prihajala sedanja predsednica.

Igor: Tudi K4 je bil nekaj posebnega. Prvi cyber café v Ljubljani. Odprt je bil 20 ur na dan. Zaprti smo bili le toliko, da je čistilka pospravila in potem smo začeli na novo. Čez dan smo delali sendviče in kavo, ki smo jih nosili tudi v pisarne namami v rostfraj paketkih. Zvečer sta bila v klubu dva flora, prvič v Ljubljani, in začeli smo s tehnikom.

Lena: Znak za ŠKUC j bil moj prvi oblikovalski projekt, preden si ti prišel v ŠKUC. Naredila sva ga z Borisom Balantom. Bil je najin prvi projekt in še danes sem nanj zelo ponosna. Šla sem v trgovino s pripomočki za zdravstvo, kupila sem originalno tablico, ki jo uporabljajo optiki, ko ti merijo dioptrijo (na tablici so črke različnih velikosti, ki jih moraš prebrati, sicer dobiš očala, op.a.). To so bile najine daljne, prve ljubljanske povezave.

Ljubljana je bila in je še hvaležno mesto za take projekte. Kaj pa Piran?

Lena: V Piranu imamo hišo, v katero sem redno prihajala 25 let. Poznala nisem nikogar, ker sem rada v hiši in berem, pa pride z mano gospod Andjelić in odpre mesto. Postali smo

Pirančani, jaz sem postala zadovoljna Pirančanka. Ker lahko tudi tukaj delamo lepe in dobre stvari. Res je sicer, da sem pred mnogimi leti naredila celostno podobo za

Piranske soline, toda to sem naredila v svoji hiši, za mizo. Ker tudi Piran potrebuje malo glamurja, kot pravi Lidija Šircelj, ki je prišla iz Madrida (Círculo de Bellas Artes op.a.) in Benetk (galerija A+A op.a.), smo v mesto pripeljali glamur, saj ga vsi maramo.

Dva tvoja projekta sta bila razstavljena v cerkvah v Piranu. A ni cerkev kot razstavni prostor za umetnika preveč določujoč?

Igor: Seveda so omejitve, linija, po kateri hodiš, je zelo tanka. Morda je bil za moj odnos do cerkve kot razstavne prostora pomemben Hvar, kjer sem odprl galerijo Minimal in nekaj časa tam tudi živel. Poleti so me objemali vsi, pozimi nihče. Tako kot vsi, od župnika do poštarja, sem tudi jaz hodil v lokal, ki bi ga lahko poimenovali "Naše malo misto". Miljenko Smoje je na Hvaru napisal Naše malo misto, resnične zgodbe in anekdote. Na otoku vstopiš v neko intimo, v kateri živijo otočani, ki jim nekako gledaš v krožnik. Na drugi strani je cerkev tam najmočnejša. 99 odstotkov ljudi je vsako nedeljo pri maši. Kaj sem kmalu ugotovil? Da je vzrok za odnos otočanov do mene to, da proti meni najbolj rovari nek frančiškan.

Ker?

Igor: Ker sem bil tam črni vrag, pa še umetnik. Ko sem fančiškanovim ljubljanskim prijateljem omenil njegov odnos do mene, je naslednji dan prišel k meni v Naše malo misto in postala sva prijateljca. Tudi Hvar me je sprejel. Ne sicer vsi, ker sem v Ljubljani Bosanc, tam sem bil pa Slovenac.

Na Hvaru je krasna cerkvica Zvijezda mora, poleti so muzealke tam delale razstave. Leta 2013 sem tam naredil razstavo, razstavil sem eno samo sliko križa. Odprta je bilo samo zvečer, ker niso dovolili zatemniti okna, zvečer, v mraku, pa je bila razsvetljena samo ta slika pred oltarjem. V cerkvi so ostale klopi in vsak večer si v različnih jezikih slišal mrmranje, molitve. Nor občutek. Takrat sem se zaljubil v sakralne prostore. Poleg tega ni galerije, ki bi imela večji obisk, kot ga ima sakralni prostor

V cerkvah gre za dialog z verniki. Marini sem rekel, tvoja zlata maska je bila v Royal Academy of Arts, to je sicer v redu, toda tam ni nihče pokleknil pred njo, nihče se ni prekrižal in nihče ni jokal. Tukaj pa. Da ne govorim o otrocih, ki so bili očarani.

Tudi jaz sem bila očarana. Na zatvoritvi sem prvič videla ta video in masko, ne moreš odtrgati pogleda. Potem pa pogledaš še levo in desno v tvoja ogledala ... nekaj najboljšega, kar sem videla v zadnjem času, pa sem bila tudi na bienalu.

Lena: Enako.

Posebno doživetje je še glasba Alda Kumarja, napisana posebej za to razstavo! V Piranu se ti ponovi situacija s Hvara. Je to uporabljiva izkušnja?

BOJANA LESKOVAR

Igor: Moje načelo je, da nikomur ne solim pameti, ko nekam pridem. Opazujem, gledam in skušam najti nišo, prostor, v katerem bom razstavljala, v tem primeru je bila to spet cerkev. Najina prva ideja, ko sva prišla v Piran, je bila galerija. Lenina hčerka je temu nasprotovala in imela je prav. Za vedno isti prostor ni publike. Potem pa so me povabili, naj naredim Križev pot in v ta prostor sem se zaljubil. Najprej sem razstavljala v osmih cerkvah, nakar sem vseh petnajst postaj preselil v cerkev Marije Zdravja na Puntih.

Lena: Povedati moram, da je piranski župnik izjemen človek, a zelo zahteven. Je pa tudi res, da je bil Igor v cerkvi, kjer je bila razstava, ure in ure. Vsak dan dopoldan nekaj ur in zvečer. Domov je prihajal poln vtisov. Ljudje so molili ali pa jih je bilo treba podučiti, da se v cerkev ne hodi s čelado ali v kopalkah.

Igor: Naj malo povežem. V času festivala Exodos v Ljubljani sem si ogledal izjemno predstavo Labirint kolumbijskega režiserja Enriqueja Vargasa v Stari elektrarni. Ko si prišel, je na vhodu stal rimski vojak, ki je zahteval, da si zastavim svoje večno vprašanje. Bilo je: A je Bog? Potem si šel skozi različne postaje, na koncu je bila kupola z ležalniki na travnati površini, nekakšen »chillout«. Preden si vstopil, si bil opozorjen, naj ne pozabiš uvodnega vprašanja. Odgovoril sem si, Bog je povsod okoli nas. Moje načelo je, da verjamem tisto, kar vidim.

Lena, najprej si delala v marketingu. Soline, ki si jih omenila, so iz prejšnjega stoletja ...

Lena: Soline, Lepa Vida so bile moj zadnji projekt. Zanj smo zasnovali vse in vse je še tako, kot je bilo. Potem sem zamenjala področje, a mislim, da še vedno delam na brendih.

Spremenil se je tudi način, kako pride ta umetnik in umetnost k ljudem. Ni več dovolj samo to, da nastane umetnina, nihče se ne ukvarja s tem, kaj storiti, da bo umetnino videlo čimveč ljudi, ampak predvsem, da bodo razumeli, kaj je umetnik z umetnino hotel povedati.

Igor: Ne pozabi, da je bila cerkev prvi kolekcionar, prvi galerist.

Lena, se strinjaš s trditvijo, da se nič ne zgodi, če ne delaš na tem, da se bo?

Lena: Predvsem si moraš to želeli in se tja usmeriti. Primer je Cerkev Marije Zdrava, ki je ena od štirinajstih v Piranu ...

Igor: Nekoč jih je bilo več.

Lena: Nismo silili v to cerkev, spontano se je zgodilo, da imamo zdaj možnost in priložnost delati program v njej.

Kako prepričaš nekoga, kot je Marina Abramović, ki je svetovna zvezda performensa in je odklonila veliko ponudb za sodelovanje, naj pride razstavljati v cerkev v Piranu? Se morata poznati, mora biti kemija med vama?

Lena: Vse to. Marina se je, ko je izvedela, da sva midva z Igorjem par (Lena je bila poočena z Ulayem, op.a.), pri prijateljici Zdenki pozanimala, če je Igor v redu. Ko je imela prvo razstavo v Evropi, v Nemčiji, me je poklicala in mi rekla, Lena pripelji Igorja, da vidim, če je dovolj dober zate. Dobesedno. In

tam smo se prvič začeli pogovarjati. Njena prva ideja je bila razstava Ulay Marina (ki bo prihodnje leto novembra v Cukrarni v Ljubljani, op.a.), z Igorjem pa sta začela razvijati res spoštljivo prijateljstvo. Marina namreč pravi, da ima Igor golden eye (zlato oko). Igor je naredil fantastičen portret naju dveh in potem smo začeli delati na razstavi. Šli smo v njene arhive. Zahtevala je, da je zraven Igor, da fotografira, ker ima golden eye in tam smo se začeli pogovarjati tudi o Piranu. V Piran si je želela priti že takrat, ko je Ulay umrl, a ji je to preprečil lock dawn. Tokrat (ob zaprtju razstave Confess, op.a.) je bila prvič na Ulayevem grobu. Na pokopališču dobim roza vrtnico, ona rdečo, položiva ju na grob in ji povem, da pridem k Ulayu vedno pokadit cigareto. Ponudim ji cigareto, prižge jo, ker je včasih tudi kadila, in jo položi na grob, rekoč Mister Laysiepen (Ulayev priimek, op.a.), that's for you.

Mi trije se imamo res radi, smo družina pravzaprav. Med

Igorjem in njo pa je še nekaj, napol Črnogorca sta in imata rada mastne vice. Z mano govori angleško, z Igorjem samo srbsko. Tako ji je Igor odprl dom, ki ga nima več.

Mislím, da je značilno za oba tudi razumevanje, da dogodka ni brez spektakla, tako kot ni politične stranke. Obenem pa se mi zdi po obisku beneškega bienala, da neangažirane umetnosti, ki opazuje in komentira svet okoli sebe, pravzaprav ni več?

Igor: Meni se zdi že preveč angažirana. Politika in podobno ne bi smele imeti prostora v umetnosti. Sakralna umetnost je ponazarjala dogodke iz Biblije, v primeru performensov Marine in Ulaya je šlo za odnos, za razmerje, za življenje, za meso, kar je bilo takrat, ko sta vse to počela, težko dojemljivo. Danes pa se mi zdi, da težko gledam že tepihe ali pa dogajanje okoli feminizma. Ne delajte ga militantnega ali pa ga zganjajte tam, kjer je treba. Posledica je to, da žensko samo pogledaš, pa te že toži. Vse to so skrajnosti, pogrešam pa nekaj, kar je počel Anish Kapoor. Objekt, kjer ni potrebna velika zgodba, bi samo imel in ga gledal. Tudi objemal, če bi bilo treba. Seveda se trudijo, da bi slika prišla nazaj, a ne bo. Angažiranost me v določenih primerih moti.

Smo se pa nedavno pogovarjali z dunajsko kuratorico, ki je pripovedovala, kako so galeristi gate keeperji/ključarji. Oni odločajo, koga bodo spustili naprej v galerijo in koga ne. Tako se kroji usoda umetnosti. Miljavžent umetnikov ne bo nikoli prišlo v galerije, pa so boljši od tistih, ki so že tam. Kakšni so normativi? Kdo jih določa? Galerist, kurator? Kje je umetnik? Konec koncev, kaj je umetnost?

Kaj pa je po tvoje?

Igor: Ja, do tega vprašanja pridemo. Morda je bil Todosijevič (Rašo Todosijevič, beograjski umetnik je delal razstave, ki jih je imenoval Was ist Kunst. Skupina Laibach je najprej prevzela ta naslov in ga leto kasneje spremenili v Das ist Kunst. op.a.) eden od tistih, ki so se politično angažirali, a to je bilo v mikrokozmosu. Harald Szeemana (švicarski kurator, umetnik in umetnostni

zgodovinar, ki je bil avtor številnih razstav sodobne umetnosti tudi v Ljubljani, op.a.) sem enkrat vprašal, zakaj nisi nikoli izbral umetnikov z vzhoda. Tak dogovor je bil med nami, je odgovoril. Kdo ste bili to vi? Jaz, Peter Weibel (vpliven medijski in umetnostni teoretik, tudi artist, ki je kuriral pomembne razstave v Modeni galeriji v Ljubljani, op.a.) in podobni, je odgovoril in dodal, zdaj mi je zaradi tega nerodno.

Kaj je torej umetnost?

Igor: Nekaj, kar me bo privabilo, ob čemer bom nekaj čutil. Če je zadaj še zgodba, toliko prej. Naredi nekaj iz sebe.

Kot je rekla Marina, svetloba prihaja od znotraj, ne obratno. Pri performansih se mi zdi podobno: če me ganejo, če obnemim ...

Igor: Nekaj sprožijo v tebi. Recimo, kar si občutil, ko si moral vstopiti v galerijo skozi prehod, ki sta ga z golima telesoma zožila Marina in Ulay ali ko je Marina v performansu v Neaplju pozivala gledalce, naj na njej uporabijo katerokoli orodje, ki je na razpolago, britvice, nož, škarje in v ljudeh se je sprožila živalskost, ki je niso poznali do takrat.

Lena, kaj pomeni biti z umetnikom?

Lena: Uuu, ni dolgčas, drama v obeh smereh.

Umetniki ne potrebujejo samo ženske, ampak tudi ljudi, ki jih podpirajo, jim pomagajo dalje...

Lena: Seveda. Ulay je, potem, ko se je preselil v Ljubljano, postal nervozen, ker mu je bilo prelepo in prelahko. Umetniki potrebujejo tudi trpljenje, da lahko dobro delajo.

Igor: Ne vem, če potrebujem trpljenje. Nasprotno. Če nekaj prodam, mi to da energijo, še užitek je večji. Je pa začetek težek, razmišljaš, ali bo tisto, kar počneš, sploh koga zanimalo. Bili so trenutki, ko sem pomislil, a ne bi šel raje v službo. Ko sem imel galerijo na Hvaru in sem bil sam za vse, galerist, kustos in še umetnik, sem se bal, kaj in kako bo. Ko pa je steklo, je bilo veliko zavisti: »Ma pusti tega Andjelića«. Bilo mi je vseeno, sam sebi sem dokazal, kdo sem. Moja adrema je zdaj ves svet, moje fotografije so povsod.

Lena: No, galerista pa nimaš.

Bi ga moral imeti?

Lena: Ne, hočem reči, če te ne izberejo, če nisi v skupini, te ni. Tudi Ulay ni igral po pravilih, po tihem je prišel v Ljubljano za razliko od Marine.

Igor: Ulay ni rad prodajal svojih stvari za razliko od mene. Zame to pomeni, da sem dober in da gremo naprej.

Lena: Tudi ti ne igraš po pravilih, zato te galeristi ne sprejmejo.

Igor: Ko sem bil galerist, sem postavil pravila, kdo od koga kupuje in čigav je denar. Imel sem družino, ki sem jo moral preživeti.

Je to huda borba?

Lena: Ja, če kršiš pravila. Mehanizmi umetniškega

sveta so težki. Če nisi izbran, če v tebi ne vidijo potenciala, če se jim ne vdaš, nimaš možnosti, zato je naša Ulay fundacija poskušala in še bo delati z mlajšimi umetniki. Ker je priti v te umetniške kroge, skoraj nemogoče. Preveč je kriterijev za to, da si lahko velik. Vidim, kaj pomeni mlajšim biti del tudi naših krogov. V Piran smo pripeljali kar nekaj umetnikov, a jim težko pomagamo v vsem. Damo jim prostor, svetujemo, jih usmerjamo in to je to. V tem svetu ni nobene romantike, nobene garancije ni, da boš uspel. V resnici je zelo kruto. Če bi to vedela vnaprej, bi morda raje ostala v marketingu/brendingu.

Škoda bi te bilo samo za to.

Lena: Saj mogoče so pa to zdaj moji bren-di. Meni je res v veselje delati lepe zgodbe, v umetniškem svetu je to nekaj posebnega. Tudi ta zgodba z Marino je pomenila, da je morala Marina stopiti čez se, svoje zame-re, ker sta se z Ulayem, potem, ko sta se razšla kot par in umetnika performensa, res sovražila. V tem času se je spremenila in mislim, da to ceni. Veliko dela z mladimi umetniki, gre na živce galeristom. Samo ona je lahko naredila v Glasburyju, to, kar je. Za sedem minut je utišala najbučnejši oder na svetu in 270 tisoč obiskovalcev Performance je imenovala Sedem minut tišine za razmislek o svetu. Imela je veliko tremo, ker ni vedela, kako se bo izšlo, čeprav gre vedno v projekt vsa, cela.

Je imela tremo tudi v Piranu?

Lena: Ne. Bila je samo utrujena, ves dan je bil program. Srečanja, snemanja. Na Podlanici smo bili na kosilu, ko sta z Damjanom

Kozoletom končala snemanje in rekla je, ali grem v Cerkev ali pa na snemanje s predsednico. Igor jo je na vozičku odpeljal k predsednici, posneli sta podkast in ko sem prišla ponjo, sta bili prijateljici, ki sta si izmenjali telefonski številki. Nič ne naredi napol, četudi je utrujena. Ko je prišla v cerkev, se je pogovarjala, podpisovala in fotografirala z obiskovalci, v to je nihče ni silil.

Ko narediš umetniški akt, je za večino obiskovalcev/tistih, ki si razstavo pridejo pogledat, zelo dobrodošlo besedilo, v katerem nekdo razloži, kaj je umetnik hotel povedati, razloži kontekst in sporočilo.

Igor: Zelo pomembno je, da to zna nekdo povedati. Zelo sem bil zadovoljen z besedilom, ki ga je za razstavo napisala Jasmin Martin Vodopivec. »... se hkrati poglobi v razkrivajoče možnosti avtoportreta kot neglagodnega samoizpovednega izraza.« Razumljiv, brez floskul. Živim v času selfijev in jaz sem fotograf. To, kar sem razstavil v Cerkvi, je konkavna leča, ki ima več nivojev, in ti si v leči narobe obrnjen, izgineš, si zelo jasen in čist. V tej leči je tisoč portretov, selfijev.

Lena: Ki jih moraš ohraniti v spominu. Sebe sem videla zelo mlado in potem zelo strogo, ostro.

Igor: To je zapisano v leči. Če je to v posvečenem prostoru, je ikona. Delo je prežeto z molitvijo in ima drugo težo.

Lena: Včasih sem sedela v Cerkvi, kjer je bila Marinina in Igorjeva razstava in opazovala ljudi. Bilo je noro. Bili so Korejci, mladi, lepi, ki so ure in ure tam meditirali. Toliko je bilo čustev, toliko posvečene in visoke umetnosti zato, da se ustaviš in čutiš. Nihče ni šel iz Cerkve, ne da bi kaj čutil. To je največ, kar ti lahko da umetnost.

STILISTKA BRIGITA POTOČKI PRISEGA NA TRAJNOSTNO MODO

Raje si izposodimo, kot kupimo!

Brigita Potočki je nekdanja televizijska in radijska voditeljica ter novinarka z resnično strastjo do mode že od malih nog. Rojena Ljubljankanka več kot polovico leta preživi v Ankaranu, ki je njen drugi dom, prostor, kjer dobiva navdih za nove projekte. »Že dobro desetletje in pol se trudim ljudem približati hollywoodsko idejo o izposoji oblačil za posebne priložnosti. Da si oblačila za slovesne dogodke raje izposodijo, kot pa kupijo in samo enkrat oblečejo. Tako postanemo bolj odgovorni do sebe in našega planeta,« je prepričana Brigita, ki strankam pomaga tudi pri stilskem svetovanju, da najdejo svoj slog oziroma tisto, kar jim najbolj pristaja.

NAJPREJ SO BILI MEDIJI

Brigita je bila od nekdanj nepoboljšljivo radovedna. Že med študijem na Filozofski fakulteti (diplomirala je sociologijo kulture in španščino) so jo pritegnili mediji. Dolga leta se je kalila na lokalni televiziji, kasneje pa je zaljubila v radio. »Skoraj dvajset let sem bila vodilni glas na treh različnih radijskih postajah (Salomon, Veseljak, Ekspres). Pri štiridesetih se mi je zgodila prelomnica – ugotovila sem, da se moram vrniti k svoji prvi in edini pravi ljubezni – modi,« pripoveduje simpatična Brigita in dodaja, da jo moda spremlja že od malega.

»Tako moja babica kot prababica sta imeli smisel za slog. Še posebej moja babi, ki je zame nesporna kraljica dodatkov (Vedno je nosila vsaj tri različne ogrlice

Brigita je dolgo delala v medijih, zadnje desetletje in pol pa se posveča svoji veliki ljubezni – modi.

in cel kup zapestnic!), mami pa je redno kupovala modne revije, od katerih so mi v spominu ostale Modna Jana in risbe Vlaste Cah Žerovnik iz njenih modnih nasvetov v Jani. Te sem prerisovala skozi prosojen papir in se pretvarjala, da jih rišem sama. Spomnim se, da sem listala revije in skušala ustvariti tisto, kar sem videla v njih, s tistim, kar sem imela v omari. Mami je tudi veliko šivala, tako da mi je ukrojila in zašila dobesedno vse, kar sem si zamislila. Poskrbela je, da sva bila z bratom, čeprav se takrat res ni dobilo veliko oblačil, vedno lepo urejena. Mami je tudi sama šivala po krojih iz Burde, tako da sem bila vedno oblečena v unikatna oblačila po zadnji modi,« se spominja Brigita, ki je leta 2009 začela pisati svoj modni blog MJZ Fashion in kmalu zatem odprla še izposojevalnico oblačil za posebne priložnosti, ki je bila takrat, in je pravzaprav še danes, unikum pri nas.

MODA, LJUBEZEN, KI NE MINE

»Ko sem se pred leti odločila, da se bom začela ukvarjati z izposojajo oblačil, si niti v sanjah nisem predstavljala, da bo ta trajnostna, do mode in planeta prijazna ideja dejansko zaživela in celo preživela toliko let. Bila sem prva, ki je ponujala izposojajo oblačil za dnevne dogodke. Danes najraje rečem, da imam butično izposojevalnico trendovskih oblačil za različne priložnosti. Zakaj trendovskih? Najprej naj razložim, da to ne pomeni, da boste šli na zabavo oblečeni kot Billie Eilish ali kakšna modna vplivnica z Instagrama, lahko pa tudi, če si tako zaželite. Moja izposojevalnica je majhna, a polna zelo posebnih, trendovskih in tudi unikatnih kosov, v katerih boste na dogodku zagotovo opaženi. V vseh teh letih sem namreč skrbno in z veliko ljubeznijo zbirala oblačila, ki niso čisto vsakdanja, a so vseeno zelo nosljiva. To so oblačila, ki si jih najverjetneje ne bi kupili, ker v resnici vsa niso za vsak dan, zato pa so primerna za tisto posebno priložnost, ko si želite biti opaženi. Ker sem oblačila večinoma kupovala z mislijo na običajne, ne manekenske postave, vsa pristajajo še tako zahtevnim okusom v velikos-

ANDREJA COMINO

ANKARAN JE NJENA OAZA MIRU

Brigita, ki jo zanima še veliko stvari, navdih za ustvarjanje najde tudi v obalnih krajih. »Ankaran je moj drugi dom, saj tam preživim približno polovico leta. V zadnjem času ugotavljam, da mi vedno bolj paše biti tu in ne v Ljubljani. Življenje je bolj umirjeno, manj gneče je, zrak je drugačen. Ko se zbudim, vidim morje namesto betona in mestnih avtobusov, lahko grem na sprehod ob obali in uživam v miru in tišini ali pa se odpravim v Koper, kjer s prijateljicami, ki so se prav tako preselile iz Ljubljane, v nedeljo dopoldne spijem kavico ali si med tednom popoldne privoščim aperol. Ta čas ponavadi izkoristim za fotografiranje, saj so tudi fotografije, ki jih tu posnamem, večinoma za Facebook in Instagram, veliko lepše. Pogosto se odpravim tudi v bližnji Trst, kjer rada obiščem vintage trgovine z oblačili. Vse moje storitve, torej osebno nakupovanje, oblikovanje, urejanje omare in izposoja oblačil so na voljo tudi na obali. Moja želja je, da bi imela tu podružnico svoje izposojevalnice ali bi kar vse skupaj preselila sem. Tudi o tem sem razmišljala, a zaenkrat sedež ostaja v Ljubljani,« sklene.

tih od 36 do 42,« pove Brigita in doda, da si v tujini to storitev lahko privoščijo samo zvezdnice in bogatašnje in zanjo odštejejo tisoče evrov, pri njej pa dobite enako storitev za komaj desetino tega zneska. Žal pa v Sloveniji še vedno nismo dovolj trajnostno naravnani, ko gre za oblačila, ki jih bomo nosili samo enkrat. Še vedno namreč velja prepričanje, da si raje kupimo, kot izposodimo. Njena izposojevalnica je tudi njena garderoba, kar pomeni, da vse, kar se nahaja v zbirki, nosi tudi sama, razen če ji ni več prav. Vsak kos oblačila je samo eden in v eni velikosti. Brigitin okus je precej eklektičen – od večernih oblačil do bolj minimalističnih dnevniških oblačil – zato je nabor precej širok v primerjavi z drugimi podobnimi izposojevalnicami pri nas. V njenem fundusu so tako oblačila znanih tujih in domačih oblikovalcev kot tudi znamk hitre mode, a vedno so to kosi, ki niso vsakdanji, ki so v nečem posebni, unikatni. Veliko ima tudi vintage in second hand kosov, ki jih ni mogoče dobiti nikjer več. Ker ima zelo poseben okus in slog, rada sama izbira kose bodisi na potovanjih bodisi preko spleta. Veliko kupuje tudi od slovenskih oblikovalcev.

TAXI

ŠTEFAN

051 303 100

e: info@prevozi-portoroz.com

NON STOP 24 ur

Posebne ugodnosti za starejše občane, študente in stalne stranke • Za daljše prevoze priporočamo prednajavo

TOMAŽ PEROVIČ

**NEMOGOČE
JE MOGOČE**

Okoli nas se dogajajo stvari, za katere smo bili prepričani, da se ne bodo. Na smučarske tekme, kjer so bili včasih stari 30, se vračajo štiridesetletnice in štiridesetletniki. V »najbolj demokratični državi na svetu« postajajo ministri znani televizijski obrazi t.i. reality shovov. V tej isti državi sta postala dva milijarderja, ki bosta kot tim reformirala vladne službe in zmanjšala birokracijo.

Bili smo navajeni, da je Severna Koreja lansirala testne medcelinske rakete, ki so potem odfrčale v morje. Nevajeni pa, da se medcelinske rakete uporabljajo v pravi vojni, tik pred našimi vrati. Propagandni filmi o tem, kako ravnati v primeru jedrskega spopada, so bili vsakodnevnik v 60-ih letih. Sedaj pa evropske države izdajajo knjižice za svoje državljane, kako ravnati v primeru jedrskega spopada in velika večina evropskih držav vadi odzivnost svojih služb v primeru vojnega spopada. Za pot od Pirana do Ljubljane in nazaj zapravimo 30 eurov, za pot z avionom iz Trsta do Valencije in nazaj pa 50 eurov. Navajeni smo bili, da Kitajci kupujejo znana evropska avtomobilska podjetja, ampak sedaj več kot samo razmišljamo, da bi kupovali avtomobile kitajskih znamk, proizvedene na Kitajskem.

Vesolje je bilo stvar bitke in prestiža med velikimi narodi. Danes največje rakete v vesolje pošilja zasebnik in Slovenci imamo v vesolju prve, pri nas narejene satelite. Triglavski ledenik z večnim snegom (kot smo ga včasih naivno imenovali in je bil nekaj večnega) zgineva. Zemlja je okrogla, a sedaj ni več nujno, da vsi verjamejo v to dejstvo in mogoče bosta Izola in Koper čez desetletja spet otok. Splav, ki je bil priborjena temeljna pravica žensk, da odločajo o usodi svojega telesa, je ponovno odprta tema za razprave. V naših glavah (ali pa vsaj v moji glavi) obala ni ravno vzor hitrih in velikih sprememb, če pa pogledamo, kaj vse se gradi in kako se bo že naslednje leto spremenil videz večine mest na obali, je to še ena od presenetljivih zadev. Malo je stvari, ki se ne spreminjajo.

Nekaj stvari je pa vseeno enakih. Politiki nam obljubljajo stvari, ki se nam zdijo nemogoče. Pretekli teden je v tej kategoriji zagotovo obljuba, da bomo potrebovali z vlakom od Ljubljane do Kopra manj kot uro in bo vlak vozil do 160 km/h. A nič o tem, kdaj se bo to zgodilo. Ampak včasih je nemogoče mogoče.

KATJA PEGAN

**OBREKOVAL-
NICA**

V začetku novembra smo v našem gledališču dosegli rekorden obisk otrok v enem dopoldnevu.

Poleg dveh polnih dvoran osnovnošolcev, ki so se na moč zabavali in uživali na našem Kekcu, smo imeli med predstavama tudi rekordno število učnih ur, saj je bilo potrebno kar osem ljudi (seveda usposobljenih), da smo vse otroke v dveh šolskih urah peljali po naših prostorih. Vsak je vodil en razred in vse je šlo kot namazano. Deset minut v fundusu, deset minut v dvorani, deset v pododruju, deset v maskirnici, pet v foajeju in je že konec naše učne ure o gledališču, v kateri vidiš in izveš zelo veliko novih stvari. Ker nam je zmanjkalo sodelavcev, sem en razred vodila sama. To zadnja leta počnem samo, če kdo zbolji in ga je treba nadomestiti. Moj zadnji vskok v učno uro (takrat so bile to improvizacije) se je žalostno odvijal pred dvema letoma, ko sem se prav tako s šestimi razredi prebijala skozi dolge minute. Poskusila sem vse zvižaje, ki jih poznam, da bi v teh mladih ljudeh prebudila radovednost, pa je šlo zelo slabo. Tako sovražnih otrok še nisem videla. Na odru se pač nič ne naredi, če ni očesnega stika. In ti otroci se niso pogledali. Zelo sta se mi smilili tudi učiteljici. Še danes se ju spominim. Bili sta neskončno utrujeni. Kot tudi jaz.

Je bilo pa to pot vse drugače. Vodila sem 6. č, v katerem so bili najbolj normalni otroci na svetu. Pred začetkom so se v foajeju igrali neke stare igre z rokami, potem so poslušali in spraševali, klepetali, se smejali, skratka, super 6. č. Ko smo prišli pred maskirnico, sta na kavču sedela Tjaša v kostumu slepe Mojce in Luka kot Rožle. Otroci so se ju razveselili in spraševali: A si ti Kekec? Ne? Aja, aja Rožle, saj res! Njihova dobra volja je bila nalezljiva, in ker so bili tako krasni otroci, sem se odločila, da jim povem skrivnost. Ko smo se stlačili v našo majhno maskirnico, polno lasulj, brkov, brad in umetnih ran, in smo igralca videli skozi vrata, sem jih vprašala, kako se imenuje ta prostor, v katerem igralci sedijo in čakajo na predstavo. Seveda niso mogli vedeti. Obrekovalnica? Ne poznajo vsi te besede. Kaj to pomeni? Ko ljudje govorijo o človeku, ki ga takrat ni tam. Običajno se pri obrekovanju govori grdo. To seveda ni tako lahko razumljivo kot rekvizit, scena in dim na odru, je pa mogoče razumeti. Igralci toliko časa preživijo skupaj na vajah in predstavah, v tako zelo intenzivnih in bližnjih scenah, da je dobro, da kdaj svoje breme odložijo. Oder je zelo močno in tekmovalno okolje, tako da si mora igralec odpočiti, in temu je namenjena obrekovalnica. Tam si daš duška, ko pa greš na oder, si lahko samo partner in kolega. In za razliko od drugih ljudi, lahko igralci obrekujejo samo tam, in nikjer drugje. Drugi ljudje pa to lahko počnejo ves čas, ker jim nihče ni zamejil ne prostora ne časa, v katerem bi to lahko počeli. Otrokom se je zdelo to v redu. Seveda, bili so res nadvse normalni otroci.

Morda bodo nekoč pomislili, da je tudi FB star dva tisoč let, saj so si obrekovanje pod masko omislili že davno, če jih bo FB sploh še zanimal.

LEON MAGDALENC

**DEMOKRAT
ALI
AVTOKRAT**

Jaz sem demokrat. Mi smo demokrati. V času, ko je s tem imenom nastala tudi politična stranka, je na mestu samo eno vprašanje: ali obstaja na svetu kdorkoli, ki bo zase rekel, da ni demokrat. Ali obstaja oseba, ki bo rekla, da je avtokrat, če jemljemo avtokrata kot nasprotje demokrata? Najbolj zadržani diktatorji ali samodržci se ne bodo nikoli določili za avtokrata, temveč bodo na široko razpredali o svoji demokratični drži. Najverjetneje s kakšno opombo, da je potrebno tudi demokraciji postaviti okvirje in meje. Najbolj razpita diktatorska imena polpretekle zgodovine zagotovo niso o sebi nikoli razmišljali kot o osebi, ki zavrača demokratsko držo. Celu enopartijski sistemi so bili nekako demokratični. Z omejeno izbiro, ampak še vedno svobodnimi volitvami. Seveda, če še verjamemo, da so volitve najvišji zunanji znak demokracije. Svobodna volja posameznika kot merilo stopnje demokratičnosti družbe. Tudi če izbiramo med tremi enakimi, enako nam nedemokratičnimi politiki, je to še vedno oblika demokratskega izražanja. Druga zgodba je, kaj se zgodi po volitvah. Vedno znova težko dobimo odgovor na vprašanje, zakaj vsakega svobodno izvoljenega politika v največjih demokracijah sveta slejkoprej zanese na avtokratsko pot. Odločal bi sam, verjel, da se spozna na vse, nastavljal po svoji volji in nagrejeval po tem, kdo se mu bolj prilizuje in ga hvali. Avtokrat potrebuje to neprestano malikovanje in priklanjanje vseh. Ves čas potrebuje dokaze, da je največji, najpametnejši in da prekaša vse pred seboj. Skoraj ni šefa vlade na svetu, ki ne bi kmalu začel govoriti o tem, kako je pod njegovo vlado vse bolje, da so se naredili gromozanski koraki naprej in popravile napake za nazaj. Največ ugodja nudi izjava, mi smo prvi, jaz sem prvi, ki je naredil to in to.

Torej, kaj zares skriva v sebi izjava posameznika, ko reče, da je demokrat? Taka izjava je čisto prazna. Prvič, ima enak status kot pregovor o strahu. Znotraj je votel, okoli ga nič ni. Drugič, če moraš zase poudarjati, da si demokrat, potem tu nekaj ne štima. Ker biti demokrat, je samoumevnost. Ko samoumevnost postavljaš v ospredje, to naslovnik razume kot napako, kot prikrivanje in zakrivanje v slogu, da sam veš, da nisi ravno demokrat po duši in še manj po dejanjih, ampak izjava o demokratičnosti skuša prekriti tvojo pravo naravo. Ko se je po ustanovitvi stranke z imenom Demokrati oglašil eden od užaljenih, je govoril točno o tem. Vodja demokratov je po njegovem mnenju največji nedemokrat. Z vsemi sočnimi in osebnimi zgodbicami podprta teza ne bo preživela dolgo, bo pa ostala kot opomin. Bojte se tistih, ki se iz volkov skušajo preleviti v ovce le z menjavo imena, kože in dlake in naj nas v trenutkih tehtanja o tem, kdo je zdaj na slovenskem največji demokrat, spomni stara misel. Demokracija ne umre takrat, ko ljudje ne morejo svobodno govoriti. Demokracija umre takrat, ko ljudje nimajo več volje ali možnosti poslušati drugega.

DORJAN MARUŠIČ

**PRAG
REVŠČINE**

Tokrat bom pogledal v prihajajoči december. Dotaknil se bom prazničnih sporočil, obdarovanj, pozitivnih misli in treh velikih mož. Obdobje, ko se soočamo s poskusi udejanjanja tihih želja ob postavljenih finančnih omejitvah. Kaj si lahko privoščimo? Spomin oživi in spet sem v ambulanti s starejšo pacientko, ki ji ob iskanju izvidov na mizo pade odrezek pokojnine. Moj pogled na izjemno nizko številko na odrezku sam sproži vprašanje. Kako zmorete? Saj gre, saj si pomagava s soprogom. Ostanem brez besed, vprašanja se nabirajo, iščem odgovore ... Koliko je takih? Kako se soočajo z inflacijo, cenami goriv, elektrike? Kje kupujejo živila?

Odpravim se na splet po podatke. Po definiciji pomeni revščina pomanjkanje materialnih dobrin, ki se odraža v nezmožnosti človeka, da vzdržuje primerljiv standard življenja s sorojaki. Zaradi merljivosti in vpliva finančnih dimenzij merjenja, naj bi bil reven tisti, čigar dohodek ne dosega praga, ki ga določi Vlada države, ne glede na povprečno stanje v državi. To je relativna revščina, ki se meri na ravni družine kot osnovne družbene enote, izravnano glede na število družinskih članov. Absolutna revščina pa se nanaša na nezmožnost zadostitve osnovnih življenjskih potreb, kot so hrana, pitna voda, obleka in zatočišče. Za revščino je odgovoren kompleksen splet družbenih in individualnih dejavnikov. Žal še ni izdelane enotne teorije revščine. Večina pa zavrača ekonomistični model svobodne volje, po katerem je le posameznik odgovoren za svojo usodo in s tem edini vzrok za lastno revščino. Ogroženost zaradi revščine se meri s stopnjo tveganja revščine, ki je izražena kot odstotek oseb, ki živijo v gospodinjstvih z ekvivalentnim razpoložljivim dohodkom pod pragom revščine. V preteklem letu je prag tveganja revščine za enočlansko gospodinjstvo znašal 903 evre. Po podatkih statističnega urada za lansko leto je bilo tveganju revščine izpostavljenih skoraj 13 odstotkov ljudi. Mediana je z vodilnim svetovnim združenjem za raziskovanje trga in javnega mnenja WIN izvedla študijo v širši regiji. Po tej raziskavi se v Sloveniji 12 odstotkov ljudi težko preživlja, kar dve tretjini naših prebivalcev pa zmanjšuje stroške. Po tej poti je že stopilo 42 odstotkov sodelujočih, dodatnih 24 odstotkov pa to načrtuje v prihodnjem obdobju. Še več posameznikov, ki zategujejo pas, je v generacijah X in Y, kjer se je delež zvišal na tri četrte. Lahko nas pomirjajo podatki iz tujine. Na Hrvaškem se težko preživlja 23 odstotkov, v Srbiji 34 odstotkov, na evropskem nivoju 28 odstotkov, na svetu pa je takšnih že 37 odstotkov ljudi. Skratka, lahko se odločamo o polpolnem ali polpraznem kozarcu: gre nam bolje od ostalih, boljši smo od povprečja, a še vedno vsak osmi pri nas živi ogroženo. Razmislite in se odločite sami. Naj bo december vesel in radosten, poln dobrote in zdravja. Naj pomeni začetek stalne skrbi za ranljive in pomoči potrebne, ne le tistih z denarnimi težavami.

December v Gledališču Koper: čas za čarobne večere v gledališču

MATEJ SUKIČ

Praznični december je čas za druženje, povezovanje in čarobne trenutke – in kje bi jih lahko preživeli bolje kot v toplem zavetju gledališča? Gledališče Koper vas v tem prazničnem mesecu vabi, da skupaj s prijatelji, družino ali sodelavci uživate v bogatem programu, ki vas bo nasmeljal, ganil in očaral.

Obisk gledališča ni le način, kako ubežati decembrski mrzlici, temveč tudi priložnost za kakovostno preživljanje časa z najbližjimi. December v Gledališču Koper prinaša raznolik program: 2. decembra **Sirote** (Dennis Kelly), čustveno nabita drama o moralnih dilemah, 7. decembra **Paradiž** (Matteo Spiazzi), humorna igra o sreči in smislu življenja, ter 10. decembra **Moriti čuječe** (Karsten Duse – Bernd Schmidt),

sodobna predstava o iskanju notranjega miru. 18. decembra sledi inteligentna komedija **Tri verzije življenja** (Yasmina Reza), ki raziskuje vpliv drobnih sprememb, 21. decembra pa dinamičen plesni performans **Amateur Smugglers** (Silvia Gribaudi & Andrea Rampazzo). Praznični mesec sklene spektakularni silvestrski dogodek **Eroika z gosti** 31. decembra. Podroben decembrski program je objav-

ljen na spletnem mestu www.gledalisce-koper.si, kjer lahko obiskovalci preberejo vse o predstavah in kupijo vstopnice. Slednje so na voljo tudi pri blagajni Gledališča Koper, ki je odprta ob delavnikih od 10.00 do 12.00 ter 2 uri pred vsako predstavo ali prireditvijo. Koprski kulturniki vabijo tudi k spremljanju njihovih socialnih omrežij. Blagajna gledališča je odprta vsak delovnik.

Cliff Spa Belvedere

Za informacije: kontakt@belvedere.si

Cliff Spa Belvedere ponuja oazo sprostitve in dobrega počutja, kjer se sodobni tretmaji prepletajo s tradicionalnimi wellness doživetji. V idiličnem okolju, obdanim z naravo in osupljivim pogledom na morje lahko gostje izbirajo med širokim naborom storitev, zasnovanih za popolno regeneracijo telesa in duha.

Gostom je na voljo tudi manjši **bazen**, idealen za osvežitev po savni ali za umirjene trenutke v vodi. V sklopu tretmajev ponujajo raznolike **masaže**, prilagojene individualnim potrebam – od sprostitvenih do terapevtskih.

Med vrhunce ponudbe Cliff Spa Belvedere spadajo raznovrstne savne, ki zagotavljajo izjemno sprostitve in blagodejne učinke na telo. **Turška savna** z vlažno paro pripomore k odpiranju dihalnih poti, **finska savna** omogoča globoko razstrupljanje, **zeliščna savna** s svojimi naravnimi vonji pomirja in sprošča, medtem ko **infrardeča savna** s toploto prodira v mišice in odpravlja napetosti.

Poleg sproščujočih savn in masaž Cliff Spa Belvedere ponuja širok spekter tretmajev za **nego obraza in telesa**, zasnovanih za vse, ki želijo poskrbeti za zdrav, sijoč videz kože. Posebno priljubljeni so tretmaji za **globinsko čiščenje obraza**, ki osvežijo in obnovijo kožo, ter **anti-aging terapije**, ki s skrbno izbranimi tehnikami zmanjšujejo videz gub in povrnejo koži mladosten sijaj. Na voljo so tudi tretmaji za telo, kot so **pilingi** in **obloge**, ki poskrbijo za svilnato gladko kožo ter spodbujajo regeneracijo in cirkulacijo. Cliff Spa Belvedere je zasnovan kot prostor, kjer lahko gostje pobegnejo od vsakdanjih skrbi in se popolnoma posvetijo sebi v sproščujočem okolju, kjer je njihovo **zadovoljstvo na prvem mestu**.

Smučarka Caterina Sinigoj iz Nabrežine pri Trstu

S PLASTIKE DO VRHUNSKEGA ŠPORTA

Začela se je nova sezona tekem svetovnega pokala v smučanju. Slovenske barve zastopa tudi mlada in nadarjena zamejska smučarka, 21-letna Caterina Sinigoj iz Nabrežine pri Trstu. Če se vam zdi čudno, kako se je lahko dekleta iz obmorskega kraja naučilo smučati, vam povemo, da z lahkoto. V domači vasi so namreč imeli plastično smučarsko stezo, na kateri so smučarsko »shodili« otroci. Caterina je tečaj obiskovala z dve leti starejšo sestro, ki se je kasneje resno posvetila jadrnanju. Mlajša sestra pa se je resno navdušila nad smučanjem.

Caterina je od malega zaljubljena v smučanje.

»Obožujem svojo domačo vas. Ravno prav je majhna, da se skoraj vsi poznamo med seboj, obenem pa dovolj velika, da ti družbe ne manjka. Imamo eno trgovino in res krasno vzdušje, v Nabrežini imam tudi veliko navijačev. Zaradi treningov in tekem sem veliko odsotna, a ko sem doma, uživam ob morju, kjer je v vseh letnih časih, od pomladi do zime, zelo lepo. Rada se sprehajam. Od doma do morja imam dvajset minut peš, z avtom pa le pičle tri minute, pa kdaj tudi ležati na plažo,« ponosno razlaga Caterina, ki je vse izobraževanje od vrtca do osnovne šole obiskovala na Nabrežini, višjo, bila je na Znanstvenem liceju, pa v Trstu. Seveda v slovenskem jeziku, ki ga ima zelo rada in je nanj zelo ponosna.

OD NEKDAJ JE PREKIPEVALA OD ENERGIJE

Po tistem osnovnem vrtčevskem smučarskem tečaju na plastiki se je pridružila slovenskemu Smučarskemu klubu Devin, s katerim so hodili na treninge na sneg. Ker je bila od majhnega silno radovedna, polna energije in nemirnega duha, je seveda poskusila še druge športe, vendar ji nič ni bilo tako všeč kot smučanje. Starša, oče je inšpektor za varnost v tržaškem pristanišču, mama pa medicinska sestra, sta obe hčerki, ki sta še danes tudi najboljši prijateljici, podpirala na njuni (športni) poti, četudi je to pomenilo veliko voženj na treninge in tekme. Caterina jima je za to zelo hvaležna in je vesela, če prideta na njene tekme v bližini. Najraje na tiste v Italiji, Sloveniji in Avstriji.

DOBRODOŠLICA V SLOVENSKI EKIPI

»Dolgo sem predano trenirala, vendar je bilo težko priti do dobrih rezultatov. Naj dodam, da mi to ni odvzelo volje. Smučanje imam tako zelo rada, da četudi sem po naravi malce bolj lena, nisem nikoli, razen, ko sem bila bolna, zamudila nobenega treninga. Pri šestih letih so prišli prvi uspehi. Najprej v otroških kategorijah v regiji Furlanija-Juljska krajina, potem pa tudi v višjih. Bilo mi je težko, saj je bilo zahtevno priti do dobrih rezultatov, vendar sem bila vztrajna in imela smučanje res rada. Dolgo sem trenirala in tekmovala za Italijo, pred dvema letoma pa sem se odločila za Slovenijo. V Italiji je veliko več ljudi in s tem tudi tekmovalcev, Slovenija pa je manjša in imaš lahko bolj osebni pristop,« razlaga

Simpatična zamejska Slovenka je veselo in preprosto dekleta. »Sem pa tudi levinja in takšna tudi po značaju,« se zasmehi.

simpatična temnolaska, ki občuduje slovenske smučarke. Tina Maze je res legenda, pa tudi njeni kolegici Andreja Slokar in Ana Bucik Jogan sta odlični in upa, da bo kmalu na njuni ravni. Vesela je bila dobrodošlice slovenskih smučark, s katerimi se je dobro ujela.

OPTIMISTIČNI NAČRTI ZA PRIHODNOST

Čeprav je vrhunska športnica v letih, ko se mladi pogosto odločajo za samostojno življenje, je to za zdaj še malce odložila v prihodnost, ker je zaradi obilice treningov in tekem večinoma odsotna in zelo ceni trenutke, ko se vrne domov in čas preživlja z domačimi, s katerimi se odlično razume. Seveda pa se dobro zaveda, da je kariera vrhunskega športnika tudi silno nepredvidljiva. Že ena poškodba, ki jih je pri smučanju

S sestro, ki študira medicino, sta najboljši prijateljici.

ANDREJA
COMINO

običajno res veliko, ti lahko v hipu uniči vse sanje.

»Na srečo sem imela doslej srečo in nisem bila poškodovana. Vseeno pa se zavedam, da je športna pot lahko zelo nepredvidljiva in malo razmišljam tudi o prihodnosti, ko ne bom (več) smučala. Po končanem liceju sem si vzela dve leti prosto, nato pa sem se vpisala še na fakulteto. Ker zaradi vseh športnih obveznosti ne morem redno hoditi na predavanja in vaje, sem se odločila za spletno izobraževanje, ki se ga lotim, ko imam čas. Za zdaj še ne vem, kaj bom počela po koncu športne kariere, zagotovo pa bom ostala v športu. »Morda kot trenerka ali učiteljica smučanja, inštruktorica fitnesa, učiteljica telovadbe ... Možnosti je veliko. Vem pa, da si ne predstavljam življenja in službe, ko si ves dan za računalnikom. Vajena sem biti ves čas aktivna in ne bi zdržala pri miru,« prizna Caterina. Do takrat je še dolgo, zdaj se posveča predvsem doseganju uspehov v športu, zato noben trening ni pretežak ali prezahteven. V Komen in Sežano se vozi v fitnes, velikokrat pa jo boste srečali na slovenski strani meje na pohodih po hribih ali pa kolesariti po slovenskem Krasu, do Gorice, Izole, Kopra ... »Tako kot kakovostno treniram, rada tudi kakovostno lenarim. Takrat obiščem svoje nonote in se družim s prijatelji. V tako natrpanem urniku mi trenutno res ne uspe najti še časa za fanta. Tako sem zdaj zaljubljena – v smučanje,« veselo zaključuje.

Park Center Koper, Ankaranska c. 4, 6000 Koper

**Park Center
Koper**

Veseli december je čas praznovanja, druženja in veselja!
Vabimo vas, da nas v mesecu decembru obiščete. Vaš Park Center Koper!

**6.12. PETEK
OB 17. URI** **Miklavž** V SPREMSTVU

**20.12. PETEK
OB 17. URI** **Božiček** V SPREMSTVU

**27.12. PETEK
OB 17. URI** **DEDEKMRAZ** V SPREMSTVU

**AGRARIA
KOPER**

Srečno 2025

Skočite v novo leto s pristinimi, bogatimi in lokalnimi okusi.

Božična zvezda
od 3³⁹

Darilni paket MA'KE Dobro, domača salsa in domače oljčno olje
19⁹⁹ **IDEJA ZA DARILO**

Domači pršuti s kostjo, cena na kg
od 11⁴⁹

Panettone Ulcigrai
od 12⁹⁹

NOVO Dobrote iz morja, zamrznjene ob ulovu, na voljo v skrinji COOLHOUSE.
Vongole, cena na kg **SAMO 5⁸⁹**

NOVO Solata iz lovk orjaškega lignja, Folpo, 180 g
6⁹⁹

Na voljo tudi postreženo, 100 g
3⁹⁸

*Samo v poslovalnicah Koper in Lucija.

Poslovalnica Koper
Ulica 15. maja 17, Koper

Poslovalnica Lucija
Liminjanska ulica 96, Portorož

Samo v decembru:
Tudi ob sobotah odprto do 20.00.

Ko alkohol zakrije resnične bolečine

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije Slovenci spadamo med deset narodov z najvišjo porabo alkohola na svetu. Povprečen odrasli Slovenec letno popije 11 litrov čistega alkohola, pri čemer je 43 % prometnih nesreč povezanih z vožnjo pod vplivom alkohola. Čeprav alkohol pogosto dojemamo kot sredstvo za sprostitve, je za mnoge način utišanja notranjih bolečin, stresa ali občutkov nemoči. Kaj nam alkohol resnično pove o našem duševnem stanju in kdaj postane beg, ki zakrije resnico?

Zakaj posežemo po alkoholu?

Alkohol hitro pomirja, sprošča in utiša neprijetne misli. Zaradi teh učinkov pogosto postane naporno sredstvo za soočanje z življenjskimi težavami. Tesnoba, stres, težavni odnosi ali praznina so pogosti razlogi za pitje.

Alkohol spodbuja sproščanje dopamina, "hormona sreče", a ta evforija hitro zbledi, zamenjata jo apatija ali krivda. Tako se ustvari začarani krog: težave ostajajo, alkohol pa postaja vedno bolj potreben.

Alkohol – maska za čustvene bolečine

Veliko ljudi z alkoholom zakriva čustvene bolečine. Nezdravljene rane, izgube ali osamljenost so pogosti sprožilci pitja. Kozarec vina lahko

daje vtis obvladovanja, a čustva le potisne v ozadje. Potlačena čustva se pogosto vrnejo v obliki depresije, tesnobe ali odvisnosti. Alkohol ne zdravi, temveč odlaga neizogibno – soočenje z lastnimi težavami.

Prepoznajmo vzorce bega

Kako prepoznati, kdaj alkohol postane beg? Opozorilni znaki vključujejo:

- pitje v stresnih ali čustveno napornih trenutkih;
- iskanje izgovorov, npr. "potrebujem to, da se sprostim";
- poslabšanje družinskih odnosov, težave na delovnem mestu zaradi pitja;
- skrivanje pitja ali čustvena razdražljivost brez alkohola.

Ti vzorci pogosto nastajajo postopoma, zato je pomembno, da okolica spodbuja odprt pogovor.

Vpliv na odnose: ko alkohol razdvoji družino

Alkohol pogosto vpliva tudi na bližnje. Partnerji in otroci trpijo zaradi konfliktov, negotovosti in čustvenih pretresov.

Otroci še posebej občutijo posledice, saj lahko vedenjski vzorci odraslih vplivajo na njihovo dojetanje reševanja težav. Če je alkohol pogosta rešitev, lahko ta vzorec postane del njihovega vedenja v odraslosti.

Kako prekiniti krog bega?

Prekinitev škodljivih vzorcev, povezanih z begom v alkohol, se začne z najtežjim, a najpomembnejšim korakom – priznanjem težave. Iskreno soočenje s sabo in odprt pogovor z bližnjimi

DR. KATJA KOZLOVIČ

Zakonska in družinska terapevtka, izvajalka igralne terapije ter kadrovska svetovalka
www.lanimaj.si • www.kei.si

sta ključna za spremembo. Prav tako je pogosto nujna strokovna pomoč, saj je odvisnost globoko povezana s psihološkimi in čustvenimi izzivi. Vsaka sprememba zahteva čas in vztrajnost, a s pravim pristopom se krog bega lahko pretrga.

Zdrava kultura pitja: kje začeti?

Poleg individualnih sprememb je ključno spreminjati družbene vzorce. Spodbujanje odgovornega odnosa do alkohola, izobraževanje in ponujanje alternativnih načinov praznovanja so pomembni koraki k bolj zdravim družbi.

Alkohol sam po sebi ni težava; težava je, ko ga uporabljamo za zakrivanje tistega, s čimer bi se morali soočiti. Namesto da ga vidimo kot rešitev, ga sprejmimo kot del tradicije z jasno mejo.

Nosečnost

Adventni in božični čas ter novo leto še posebno vabijo k razmisleku o rojstvu in novem življenju. To se začne s spočetjem, ko se srečata dve stvarjenski moči in podarita bivanje novemu bitju. Od nekdaj sem občudoval to povezanost človeške telesne narave s prisotnostjo duha in osebnega. Nosečnost je darilo za mater in očeta ter za širšo družino. Pomembno je, da so otroci sprejeti od prvega trenutka. Srečal sem ljudi, ki so kleli svoje starše, ker niso bili sprejeti.

Mati nosi v svojem telesu otroka, njena maternica je idealen in zaščiten prostor, v katerem se to novo bitje oblikuje in raste. Otrok čuti z materjo in sodeluje pri njenem razpoloženju, ritmu njenega organizma in snoveh, ki jih uživa. Mati ga boža, se z njim pogovarja, zaznava njegove gibe. Tej skrbi se preda z vsem bitjem, čeprav je nosečnost tudi naporno in tvegano obdobje. Materino telo je v tem času bohotno, polno življenja in cveti. Tudi otrokovo telo raste in se krepi. V materinski ljubezni se mešata

veselje in skrb.

Marsikdaj prihajajo pritiski iz okolja in trkajo na materino zavest. Lahko pustijo v otrocih spomin na strah, ki ga je mati doživljala v dneh zunanjih nevarnosti, pa tudi preprirov v družini in z možem, če je ni znal razumeti, potem pritiski v službi, druga nesoglasja in ovire. Proti temu se je težko boriti, ker so te izkušnje pred razumskim premislekom. Mogoče jih je dobro preusmeriti in ljubezen, ki zdravi in odpira. Nosečnost je nekaj velikega in svetega. Ljudska izkušnja govori, da je telo nosečnice blagoslovljeno in blagoslovljena je tudi mati, ker prinaša blagoslov, novo človeško osebo. Ta mu daje gostoljubje, ga podpira in uvede v življenje.

Nosečnost ali 'nošenje' otroka v telesu je povezano z najglobljo odgovornostjo, da v njeni duši ni prostora za sebičnost, grobost, častihlepje, se pa nadaljuje odnos med materjo in otrokom. Čeprav po rojstvu pretrgajo popkovino, ostanejo globoke čustvene vezi. Matere se ne da zame-

PRIMOŽ
KREČIČ

Koprski stolni župnik

njati, zato tudi ni hujšega udarca v življenju matere kot otrokova smrt.

Nosečnost in rojstvo sta posebno dejanje človeškosti in ne moreta biti izguba časa in energije. Klic ljubezni in življenja je močnejši od pomislekov ter težav. Matere so nam podarile svoje življenje in ljubezen, da smo se rodili. Hvaležni smo za to odločitev in jo spoštujemo. Občudujem matere, ki kljub prevari in izdaji ohranijo svojega otroka. Predvsem pa se zavedam, da moram rojevati tudi na druge načine: spodbujati življenje, podpirati družine in otroke, ustvarjati. Kako prazno je življenje, kjer ni rojevanja?

POTROŠNIŠKI KREDIT

Izkoristite IZJEMNO UGODNO
PONUDBO za nove in obstoječe
stranke, do konca leta 2024!

SKRBIMO ZA VSE,
KAR VAM POMENI NAJVEČ.

 INTESA SANPAOLO BANK

Bank of INTESA SANPAOLO www.intesasnpaolobank.si

Banka Intesa Sanpaolo d.d., Pristaniška ulica 14, 6502 Koper

Praznična
PONUDBA

REŠI
DREVO!

Z ZMANJŠANJEM PORABE PAPIRJA,
POMAGAJ OHRANJATI PLANET.

PREKLOPI NA
račun @ SCEGLI
pagamenti

www.marjeticakoper.si/eracun

OBIŠČI NAS
TUDI NA
SPLETU!

www.obalaplus.si

VSE KAR
MORATE VSAK
DAN VEDETI O
DOGAJANJU NA
OBALI

V Portorožu so gostili prestižni dogodek združenja Virtuoso

Slovenija je med 6. in 10. novembrom gostila ekskluzivni dogodek Virtuoso Chairman's Event. Eden od gostiteljev in soorganizatorjev tega prestižnega srečanja je bilo tudi Turistično združenje Portorož.

Virtuoso je vodilna globalna mreža luksuznih potovalnih agencij, ki vključuje več kot 1200 agencij, 20.000 potovalnih svetovalcev in 2300 izbranih partnerjev, kot so vrhunski hoteli, križarke, destinacijski menedžerji in organizatorji potovanj. Letno ustvarijo med 28 in 32 milijard dolarjev prihodkov iz potovanj, osredotočenih na personalizirana in edinstvena doživetja. Gostje Virtuosa so premožni posamezniki, ki iščejo vrhunsko storitev in nepozabna doživetja ter so zanje pripravljeni tudi globlje seči v žep. Združenje Virtuoso ima velik vpliv na luksuzno potovalno industrijo in povezovanje z njim predstavlja pomembno priložnost za destinacije in ponudnike, ki želijo privabiti goste z visoko dodano vrednostjo ter dvigniti svoj ugled na svetovnem trgu luksuznega turizma.

Slovenija je med 6. in 10. novembrom gostila prestižno letno srečanje Virtuoso Chairman's Event, ki vsako leto poteka v izbrani luksuzni destinaciji. Člani Virtuosa iz Slovenije so Slovenska turistična organi-

zacija, agencija Luxury Slovenia ter hoteli InterContinental Ljubljana, Kempinski Palace Portorož in Hotel Grad Otočec. Gostitelja Virtuoso Chairman's Event 2024 pa sta ob omenjenih bila še Turizem Ljubljana in Turistično združenje Portorož. Dogodek, ki se ga je udeležilo približno 200 najuspešnejših članov združenja Virtuoso, je bil odlična priložnost za predstavitev slovenske luksuzne po-

nudbe izbranim udeležencem iz celega sveta. Največ jih je prišlo iz ZDA, Kanade in Avstralije. Dogodek se je v sredo pričel v Ljubljani z dobrodoščilo na Ljubljanskem gradu, v četrtek se je nadaljeval s poslovnim srečanjem v hotelu InterContinental, v petek so sledila skrbno zasnovana študijska potovanja po vsej Sloveniji, zvečer pa se je dogajanje preselilo v Portorož z elegantnim sprejemom v hotelu Kempinski Palace Portorož. V soboto so udeleženci raziskovali Portorož, Piran in bližnje destinacije, dogajanje pa se je sklenilo z razkošnim večerom v nekdanjem skladišču soli Grando v partnerstvu s Turističnim združenjem Portorož in ob podpori podjetja Soline d.o.o.

»V veliko čast nam je, da smo lahko v Portorožu in Piranu gostili tako pomemben dogodek. Članom združenja Virtuoso smo omogočili, da tudi osebno izkusijo naša pristna istrska doživetja. Popeljali smo jih v čudoviti Piran, edinstvene Sečovelske soline in na slikovito istrsko podeželje. Okusili so naše ekološko oljčno olje, tartufe in druge istrske dobrote, začinjene s piransko soljo. Vrhunska kakovost, sproščeno mediteransko vzdušje in občutek domačnosti vedno navdušijo tudi najzahtevnejše goste,« je prepričana mag. Patricija Gržinič, direktorica Turističnega združenja Portorož.

Foto: Siniša Kanižaj in Rene Knapič.

Svetleči december Dicembre scintillante

AVDITORIJ PORTOROŽ - PORTOROSE
MORJE DOŽIVETIJ / UN MARE DI EMOZIONI

VSTOPNICE/BIGLIETTI
www.avditorij.si

Majhne hiške

Smernica, ki je v tujini že precej razširjena, postaja popularna tudi v Sloveniji. To so majhne hiške oziroma "tiny houses" v angleščini. Ponudniki montažnih hišk želijo povečati izbor majhnih hišk, vendar pa tudi postavitev majhne hiške zahteva določene pogoje.

Mini hiške so postale privlačne predvsem zaradi cene, enostavne postavitve in nenazadnje cenejšega vzdrževanja. Njena prednost je tudi manjša parcela, ki jo potrebujemo za postavitev. Pri gradnji se uporabljajo reciklirani in ekološki materiali, zato lahko govorimo tudi o trajnostni naravnosti.

Miniature hiške zahtevajo precej dobro načrtovanje notranjosti, saj imamo na majhni kvadraturi vse, kar imamo v večjih hišah. Tudi v mini hiški imamo dnevno sobo, kuhinjo, kopalnico s straniščem in spalnico in nedvomno mora tudi mini hiška nuditi vse udobje, ki ga potrebujemo za vsakdanje življenje. Spalnica je pogosta pomaknjena v zgornji del hiške, saj se tako pridobi nekaj kvadratov. Oblikovalci so pri zasnovah mini hišk zelo ustvarjalni, največji izziv pa so prostori za shranjevanje stvari, kar na tako

majhni kvadraturi ni preprosto. Kljub vsemu je nekaj prostora za shranjevanje nujnega, čeprav manjše hiške svoje lastnike nekako prisilijo k zmanjševanju navlake oziroma k odrekanju nepotrebnih stvari.

Kakšna dovoljenja potrebujemo za postavitev?

Večjih omejitev naj ne bi bilo, saj za postavitev mini hiše, v kateri bomo bivali in v njej prijavi tudi stalno prebivališče, zadostuje že pridobitev gradbenega dovoljenja za nezahtevne objekte. Po trenutni zakonodaji stavbe do 25 kvadratnih metrov spadajo med nezahtevne objekte, kar pomeni drugačno dokumentacijo za gradnjo, seveda pa je potrebno pridobiti gradbeno dovoljenje. Gradbeno dovoljenje za nezahtevni objekt pridobimo lažje in velika prednost je, da lahko investitor sam pripravi vso potrebno dokumentacijo. Poda se vloga za izdajo gradbenega dovoljenja za nezahtevni objekt, vriše se skica objekta s tlorisi in skica njegove umestitve na parcelo in odmike od sosednjih parcel, del dokumentacije pa je tudi projekt priključevanja objekta na infrastrukturo in projekt navezave objekta na cesto. Najmanj osem dni pred začetkom del je treba gradnjo prijaviti na upravni enoti. Uporabno dovoljenje pa po zaključku gradnje ni potrebno.

Reševanje stanovanjskega problema je povezano z visokimi stroški, krediti in ostalim, zato majhne hiške že rešu-

BRANKO
LONČAR

jejo stisko mladih družin. Majhne hiške so resnično majhne, vendar nudijo vso udobje bivanja ter, kar je najpomembnejše, so cenovno dostopnejše, lepe, z minimalnimi mesečnimi stroški ter minimalnimi stroški vzdrževanja.

Obala
nepremičnine

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož
Tel: 05 674 10 30
Mob: 041 35 22 00
info@obala-nepremicnine.si
www.obala-nepremicnine.si

JURE
HALIK

Božičnica ali nagrada za poslovno uspešnost

Izplačilo božičnice ali nagrade za poslovno uspešnost je pomemben način nagrajevanja zaposlenih, ki pa mora ustrezati določenim zakonskim pogojem za ugodnejšo davčno obravnavo. Če so pogoji izpolnjeni, je nagrada oproščena dohodnine, obračunajo se le prispevki za socialno varnost. V nasprotnem primeru se nagrada obdavči kot običajni dohodek.

Da bi izkoristili davčno ugodnost, morajo biti izpolnjeni določeni pogoji, in sicer: izplačilo mora biti omejeno na največ dva dela v enem koledarskem letu, pri čemer skupni znesek ne sme preseči zadnje znanne povprečne bruto plače v Sloveniji. Ta podatek je dostopen v Uradnem listu in velja na dan izplačila nagrade.

Trenutno znaša zadnja znana povprečna plača 2.353,76 €.

Pomembno je, da so merila za dodelitev nagrade enotna za vse zaposlene in dolo-

čena v splošnem aktu delodajalca ali v kolektivni pogodbi. Če znesek nagrade preseže povprečno plačo, se presežni del obdavči z dohodnino, medtem ko je neobdavčeni del še vedno oproščen.

Če na primer delodajalec izplača nagrado v višini 1.000 €, je v tem primeru nagrada oproščena dohodnine. Od zneska se obračunajo le prispevki za socialno varnost in končni neto znesek za delavca v tem primeru znaša 779 €. Celoten strošek delodajalca pa znaša 1.161 €.

Če pa nagrada preseže povprečno plačo, se presežni del obdavči z dohodnino, pri čemer je osnova zmanjšana za prispevke.

Višino nagrade določi delodajalec v skladu s splošnim aktom podjetja ali kolektivno pogodbo. Ni nujno, da vsi zaposleni prejmejo enak znesek, vendar morajo biti merila jasno določena in vnaprej znana. Izplačilo je lahko sorazmerno s prisotnostjo delavca na delu – tisti, ki so zaposleni krajši čas, prejmejo ustrezno zmanjšan znesek.

RAČUNOVODSKI SERVIS

fidata
finance

FIDATA d.o.o.

Ankaranska c. 7b, 6000 Koper
Tel: +386 59 052 423
info@fidata.si
http://www.fidata.si

KRILNI POGONI
& AVTOMATIKE

skeniraj QR kodo
in preglej ostalo
ponudbo!

Terrier 200
že od 379 €
do 250 kg / 2,5 m

TRAPEZNA KRITINA 9G
Z IZOLACIJO

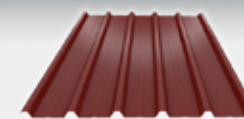

9G 21,00 €/m²

skeniraj QR kodo
in preglej ostalo
ponudbo!

TRAPEZNA PLOČEVINA

T20	13,69 €/m ²
T20Filc	15,69 €/m ²
T35	14,69 €/m ²
T35Filc	16,69 €/m ²
T45	15,69 €/m ²
T45Filc	17,69 €/m ²

AKCIJA! POPUST do 20%!
do 30 m² - 5%!
od 31 do 100 m² - 10%!
od 101 do 200 m² - 15%!
od 201 m² naprej - 20%!

DRSNI POGONI &
AVTOMATIKE

Joytech AC600
do 650 kg
že od 229 €

skeniraj QR kodo
in preglej ostalo
ponudbo!

TOPLOZRAČNI KAMINI
NA PELETE KK

skeniraj QR kodo
in preglej ostalo
ponudbo!

Sole MCZ8000 Slim
moč 6,5kW že 699 €

TOPLOVODNI KAMINI
NA PELETE KK AQUA

KK10kW-1800 €
KK15kW-1900 €
KK20kW-2000 €
KK24kW-2300 €

Priključ na
centralne!

VSA GARAŽNA VRATA NA ENEM MESTU!

SEKCIJSKA VRATA
KIPLIFT - že od 839 €!
Debelina polnila: 4 cm!

NAROČILA

040 974 470
030 479 955
030 464 480
030 360 630

KIP KOP
www.dvizna-vrata.si
e-mail: info@kipkop.si

ROLO VRATA
KIPROL77 - že od 839 €!

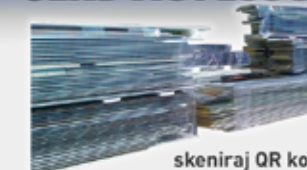

PERGOLE - AKCIJA

Ročne:
304x304 - 2280 €
304x401,5 - 2649 €

SENDVIČ PLOŠČE 2. KLASA

skeniraj QR kodo
in preglej ostalo
ponudbo!

MONTAŽNA GARAŽA
300x600

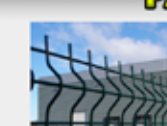

RAL 9006 = 2249 € | RAL 7016 = 2399 €

PANELNE / ŽIČNE OGRAJE IN STEBRI

4mm
103 x 250 cm 21,70 €
123 x 250 cm 23,20 €
153 x 250 cm 28,60 €
200 x 250 cm 40,20 €

5mm
103 x 250 cm 29,30 €
123 x 250 cm 33,70 €
153 x 250 cm 42,80 €
200 x 250 cm 57,40 €

stebri v. 105 cm 18,40 €
stebri v. 125 cm 20,00 €
stebri v. 155 cm 23,40 €
stebri v. 205 cm 27,70 €

INDUSTRIJSKI DIZEL

ATS AGREGATI

CGM 7,2 kW 3350 € | 20 kW 7049 €
50 kW 9390 € | 100 kW 13949 €

VILČARJI NIULI

Nosilnost: 3500kg

22.570 €

4D MASAŽNI STOL

2.990 €

ŠOTOR - 261 m²

Širina - 12,2 m, Dolžina - 21,4 m, Višina v grebenu - najvišja točka 6,4 m, konstrukcija pocinkana cik-cak povezana, cerada 600g/m², na sprednji strani vrata iz cerade. Na zalogi do razprodaje.

16.470 €

MOŽEN NAKUP NA OBROKE: Z SUMMIT LEASING

1STOVNO
obroki pri roki

ALI GB LEASING

GB Leasing

Enostavni obročni nakupi.

leanpay

Preveri svoj limit

Potnike s križark bo prihodnjo pomlad pričakal nov potniški terminal

Investitor Luka Koper d.d. je na javnem razpisu za gradnjo novega potniškega terminala pred nedavnim izbrala domače gradbeno-inženirsko podjetje Makro 5 gradnje, ki je z gradbenimi deli že pričelo.

Po skoraj dvajsetih letih, odkar je v Koper priplula prva potniška ladja, se mesto veseli novega koraka k izboljšanju pogojev za izvajanje ladijskega turizma, ne bo pa razočaral niti domačinov – v teh dneh se je namreč pričela gradnja novega potniškega terminala, ki bo stal na mestu, kjer je še pred kratkim stal šotor, namenjen mejnim in carinskim formalnostim. Ta je bil v dneh po prvo novembrskih praznikih odstranjen, na mestu pa že brnijo stroji, ki pripravljajo teren za izvedbo temeljev. Ta pomembni projekt, ki bo od izvajalca gradbeno-obrtniških del zaradi zelo kratkega časovnega roka terjal neomajno sodelovanje vseh deležnikov v gradnji in nekaj sreče z vremenom, prinaša trajnostno zasnovan objekt. Nova stavba pa bo omogočala tudi neprimerno boljše pogoje za prehod potnikov, hkrati pa bo postala pomemben prostor za lokalno skupnost in kraj, kjer se srečujeta kultura in dediščina Kopra. Spomnimo, da bo Mestna občina Koper le lučaj stran v kratkem pričela s prenovo nekdanjega skladišča soli Libertas, ki bo postalo novo kulturno stičišče mesta.

GRADNJA NA ZGODOVINSKIH TEMELJIH

Nov terminal bo zgrajen na mestu nekdanjega skladišča državnih rezerv, kar projekt trdno zasidra v bogato zgodovino koprškega pristanišča. Ob rušenju starega objekta so ohranili temelje in pilote, na katerih bo zrasla nova stavba. S tem bo novi terminal simbolično in fizično povezan z dolgoletno pristaniško tradicijo mesta, kar obiskovalcem sporoča pomembnost ohranjanja kulturne in zgodovinske identitete.

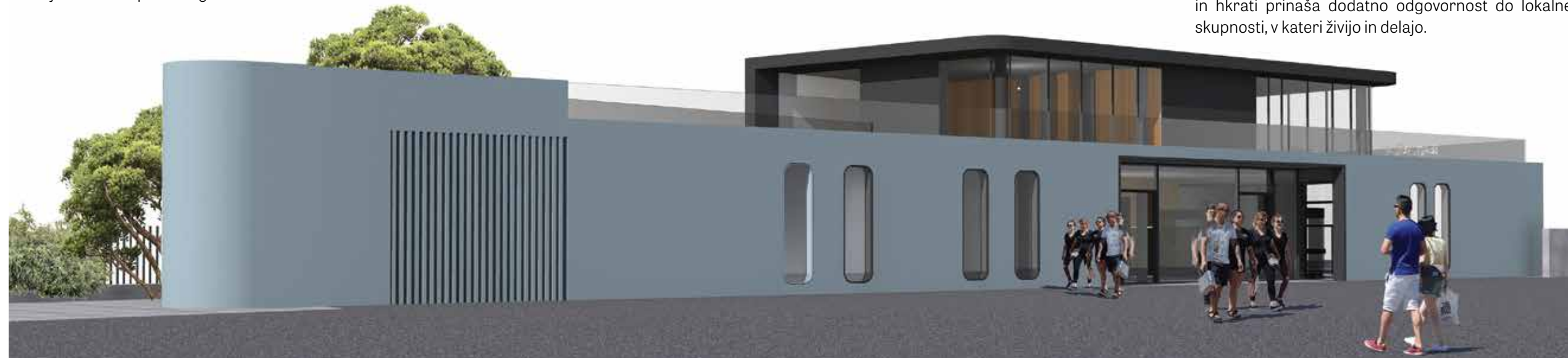
Pogled na območje gradnje.

SODOBNA ZASNOVA S PRIDIHOM LADIJSKE ARHITEKTURE

Nova stavba bo po videzu in uporabljenih materialih navdihnjena z ladijsko arhitekturo, ki bo poudarila močno navezanost na morje in pristanišče. V konstrukciji, ki bo po besedah izvajalca, predhodno izdelana, bodo uporabljeni trajnostni materiali,

predvsem les in jeklo v antracitno črni. Ta bo v kombinaciji z okroglimi stebri dajala stavbi robusten in hkrati eleganten videz. Novi terminal pa ne bo le funkcionalen, ampak tudi estetsko dovršen, trajnostno izgrajen ter usklajen z okoljem.

Idejna zasnova potniškega terminala

PRILAGOJENA NOTRANJOST ZA RAZLIČNE UPORABNIKE

Pritličje terminala bo namenjeno predvsem potnikom in bo omogočalo nemoteno izvajanje mejne kontrole. V njem bodo svoje prostore našle vse službe, potrebne za delovanje terminala, vključno s policijo in carino. Prvo nadstropje pa bo imelo popolnoma drugačen namen – tu bo velika panoramska terasa s kavarno, ki bo tako domačinom kot tudi obiskovalcem omogočala sproščeno druženje ob razgledu na pristanišče. Poleg tega bo tu urejena tudi nova protokolarna dvorana, kjer bodo potekali različni dogodki in sprejemi. Ta prostor obljublja, da bo postal priljubljeno zbirališče Koprčanov in gostov mesta, od koder se bo simbolično opazovalo prihod in odhod sveta.

Nov potniški terminal bo služil potrebam potniškega turizma in domačinom.

foto: AA KULTURA

TRAJNOSTNA ZUNANJA UREDITEV IN ODPRTOST PROTI MESTU

S projektom terminala se ne spreminja le zgradba, temveč tudi njena okolica, ki bo oblikovana v skladu z mediteransko krajinsko arhitekturo. Objekt bo dostopen prek treh vhodov – eden bo vodil proti morju, drugi proti avtobusnemu postajališču za izletnike, tretji pa proti staremu mestnemu jedru. Južna stena objekta bo zasajena z okrasnim zelenjem, ki se bo zlivalo z mestnim zelenjem, medtem ko bo okolica dopolnjena z drevesi in grmovnicami, značilnimi za mediteransko podnebje, osrednji element pa bodo borovci. Z novo stavbo bo koprsko pristanišče pridobilo sodobno, funkcionalno in ekološko naravnano infrastrukturo, ki bo povečala kakovost turistične izkušnje, a hkrati poudarila pomen lokalne identitete. V podjetju Makro 5 gradnje dodajajo, da jih še posebej veseli, kadar lahko projekte izvajajo v domačem okolju. Graditi na domačih tleh predstavlja veliko več kot le poklicno nalogo – predstavlja izjemno zadovoljstvo in hkrati prinaša dodatno odgovornost do lokalne skupnosti, v kateri živijo in delajo.

Marina Portorož je ponosni sponzor in zvesti navijač Košarkarskega kluba Portorož!

**Ker verjamemo v moč športa in lokalne skupnosti,
podpiramo mlade talente na njihovi poti do zmag.
Vabljeni na tekme, kjer lahko skupaj podpiramo
naše košarkarje!**

MARINA PORTOROŽ
Joy ☞ yachting

Na slovenski obali se razvija nov steber visokotehnološkega razvoja

SLOVENSKA OBALA, TRADICIONALNO ZNANA PO TURIZMU IN LOGISTIKI, DOŽIVLJA INTENZIVEN RAZVOJ NA PODROČJU INFORMACIJSKO-KOMUNIKACIJSKIH TEHNOLOGIJ (IKT). TA SEKTOR SE VSE BOLJ UVELJAVLJA KOT KLJUČNI STEBER GOSPODARSKE PRIHODNOSTI REGIJE, SAJ ODPIRA NOVA DELOVNA MESTA Z VISOKO DODANO VREDNOSTJO IN SPODBUJA INOVACIJE.

Razvoj IKT sektorja na obali poganjajo uspešna podjetja, kot so Actual, Dinit in Emigma. Slednja je v začetku letošnjega leta prevzela najstarejše IT podjetje na obali 3 Port, kar predstavlja pomemben korak h konsolidaciji znanja, izkušenj in kadrov v regiji. Actual in Dinit sta znana po svojih prispevkih k razvoju programske opreme in digitalizaciji procesov, medtem ko Emigma, z okrepljenimi zmogljivostmi po prevzemu 3 Porta, stremi k razvoju celovitih digitalnih rešitev za industrijo, logistiko in turizem. Tehnološko podjetje Dinit, ki je usmerjeno v ponujanje storitev za finančno industrijo, je bilo ustanovljeno 2008 in zaposluje okoli 100 ljudi. "Veliko sodelujemo z lokalnimi podjetji na vseh področjih dobavne verige, vpeti smo v projekte in iniciative Univerze na Primorskem, podpiramo pa tudi druge lokalne pobude, namenjene razvoju inovativnega potenciala lokalnega okolja. V teh dneh se ravno končuje projekt Eno morje idej, Javnega zavoda za spodbujanje podjetništva Občine Izola, kjer smo glavni sponzor projekta," je dejal direktor podjetja **Primož Patru**.

ACTUAL I.T., kot največje IKT podjetje obalne gospodarske regije, je del mednarodne skupine in prepoznani kot privlačen, zanimiv in družbeno odgovoren delodajalec. Poslovni model podjetja temelji na sodelovanju s partnerji, še posebej lokalnimi. "Tako strateško sodelujemo z družbama Dinit in Emigma v skupnih projektih. V ACTUAL I.T. se lahko pohvalimo tudi s kompetenčnim centrom za umetno inteligenco, ki zagotavlja pospešen razvoj regije in potrebo po dodatnih strokovnjakih," je dejal direktor podjetja, **Igor Hostnik**. »V Emigmi verjamemo v moč sinergij, povezovanje podjetij,

izobraževalnih institucij in lokalnih skupnosti. Pri tem nimam v mislih zgolj projektne povezovanja, pač pa predvsem strateško, ki mora biti ciljno naravnano. Naša vizija je, da slovenska obala postane tehnološko središče, ki ne bo zgolj sledilo globalnim trendom, temveč jih bo tudi soustvarjalo,« je povedal **Mitja Vatovec**, direktor podjetja Emigma.

Za dolgoročni uspeh sektorja je ključnega pomena podpora lokalnih izobraževalnih institucij. Univerza na Primorskem, zlasti Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije (FAMNIT) ter Fakulteta za management, igrata dvojno vlogo. Po eni strani ustvarjata strokovno usposobljene kadre, ki jih potrebujejo podjetja, po drugi strani pa razvijata raziskovalne projekte, ki jih podjetja lahko preoblikujejo v komercialne izdelke.

Univerza sodeluje s podjetji pri razvoju inovacij na področju umetne inteligence, kibernetike varnosti in digitalnih transformacij. Takšna sinergija omogoča obojestransko rast – podjetja pridobivajo inovativne rešitve, univerza pa krepi svojo raziskovalno vlogo.

"Na Fakulteti za management deluje Center za razvoj in prenos znanja, čigar poslanstvo je spodbujanje komercializacije univerzitetnega znanja, vzpostavljanje raziskovalno-razvojnega sodelovanja ter iskanje ustrezne infrastrukture za razvoj novih znanj in raziskave. V centru podpirajo raziskovalce in študente pri razvoju njihovih idej in zaščiti njihovih izumov, so pa tudi stična točka za podjetja, ki iščejo priložnosti za tehnološko, projektno in drugačno sodelovanje z univerzo," je pojasnil **dr. Armand Faganel**, prodekan za zagotavljanje kakovosti in publiciteto na Fakulteti za management.

Po njegovih besedah predstavnik podjetij iz IKT sektorja zelo zanima sodelovanje z univerzo, njenimi raziskovalci in študenti. Skupaj z njimi pripravljajo projekte, na katerih študentje spoznavajo dejansko okolje.

Z intenzivnim razvojem IKT-sektorja, ki ga poganjajo močni igralci in podpirajo akademske institucije, slovenska obala dobiva tretji gospodarski steber. Kombinacija lokalne podpore, raziskovalne odličnosti in podjetniške inovativnosti ima potencial, da regijo postavi na zemljevid kot tehnološko središče z mednarodnim ugledom.

morje zimskih doživetij

30.11.2024 - 5.1.2025
Portorož · Piran

Božično-novoletni sejem · Festival penin
Drsališče · Silvestrovanje · Ognjemet

• sôbota, 30.11.

16.30 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Prižig prazničnih luči, koncert: Lea Sirk & Band

18.00 Trg prekomorskih brigad
Ulični umetniki Cizamo z baklami
in povorka do Granda

18.30 Grando
Odprtje drsališča, nastop umetniških drsalk

19.00 - 20.30 Grando
Brezplačno drsanje

• nečdelja, 1.12.

10.30 Grando
Otroška predstava: Moja pravljica
(animirana predstava)

15.30 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Zabava za otroke Vesele rokice

• torek, 3.12.

16.00 - 20.00 Grando
Ustvarjalne delavnice
(izdelovanje novoletnih venčkov in ikeban)

• srečja, 4.12.

16.00 - 20.00 Grando
Ustvarjalne delavnice
(izdelovanje novoletnih venčkov in ikeban)

17.00 Grando
Otroška delavnica v italijanskem jeziku:
Fare musica insieme (z Lauro Sfetez)

• četrtek, 5.12.

16.00 - 20.00 Grando
Ustvarjalne delavnice
(izdelovanje novoletnih venčkov in ikeban)

• petek, 6.12.

15.30 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Prihod Miklavža s spremstvom v park
hotela Kempinski Palace Portorož in
sprehod po promenadi do Granda

16.00 - 20.00 Grando
Ustvarjalne delavnice
(izdelovanje novoletnih venčkov in ikeban)

18.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Miklavževo srečanje klap:
Ženska klapa Fortuna, Moška klapa Capris,
Moška klapa Solinar, Moška klapa Castrum
Veneris, Moška klapa Bella Istrijana

18.00 - 23.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Light show
in Grando žur za vse generacije

19.30 Gledališče Tartini Piran
Piranski glasbeni oder: Ana Pupedan

• sôbota, 7.12.

10.30 Grando
Otroška predstava:
Klovn Sneško Smeško (Teater Cizamo)

12.00 - 00.00 Parkirišče nasproti KS Lucija
Praznik Svete Lucije: kulturno-glasbeno-
kulinarčni dogodek

16.00 - 20.00 Grando
Ustvarjalne delavnice

18.00 - 20.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Aleš Lavrič & Nataša Maraž

18.00 - 23.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Light show
in Grando žur za vse generacije

• nečdelja, 8.12.

10.30 Grando (Knjižnica)
Otroška predstava: Zvonček
(Marta Zore in Gojimir Lešnjak-Gojc)

15.00 Trg prekomorskih brigad
Pogled v preteklost in tradicijo
(Folklorno društvo Val in Društvo Rosa Klementina)

15.30 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Otroška predstava: Zimske radosti
(Gledališče Makarenko)

16.00 - 20.00 Grando
Ustvarjalne delavnice

• srečja, 11.12.

17.00 Grando
Otroška delavnica v italijanskem jeziku:
Cantemo e sonemo (z Giulio Fonzari in otroškim
zborčkom italijanske skupnosti Lovrečica - Babič)

19.30 Avditorij Portorož - Portorose
Ukrajinski klasični balet:
Božično baletna pravljica (Hrestač)

• četrtek, 12.12.

18.00 Grando
Društva se predstavijo: TMKL Lucija
(Twirling in mažoretni klub Lucija)

• petek, 13.12.

18.00 Grando
Društva se predstavijo:
Art dance studio Portorož

18.00 - 23.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Light show
in Grando žur za vse generacije

• sôbota, 14.12.

10.30 Avditorij Portorož - Portorose
Otroška predstava:
Čarobni prazniki z obiskom dedka mraza

16.00 - 18.00 Grando
Glasbeno kulturni program
(Društvo upokoencev Piran)

16.00 - 19.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Praznične ustvarjalne delavnice
za otroke

18.00 - 23.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Light show
in Grando žur za vse generacije

18.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Zvezdni žur: disco dance 80's, 90's, 00's
(MasterMix)

19.00 Gledališče Tartini Piran
Veliki praznični koncert:
Pihalni orkester Piran & Aleksandra Čermelj

• nečdelja, 15.12.

10.30 Grando
Otroška predstava: Snežna Vila
(Damjana Golavšek)

15.30 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Otroška predstava: Radovedni medvedek
(Družinsko gledališče Kolenc)

• ponedeljek, 16.12.

17.00 Grando
Božična tržnica (OŠ Vincenzo e Diego de Castro)

• torek, 17.12.

18.00 Grando
Društva se predstavijo: Portoroški pevski zbor

• srečja, 18.12.

17.00 Grando
Otroška delavnica v italijanskem jeziku:
Volneni klobčič (z Beo)

• četrtek, 19.12.

18.00 Grando
Društva se predstavijo: Plesni klub Swank (ZKD)

19.00 Grando
Društva se predstavijo: MePZ Sveta Lucija

• petek, 20.12.

17.00 Tartinijev trg Piran
Ognjeno svetlobna predstava

18.00-23.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Magazin Grando žur
»Yesss počitnice so tu« LPS band

18.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Mladi glasbeniki

• sôbota, 21.12.

10.30 Grando
Otroška predstava: S čarovnijo do
novoletne smrečice (Čarodej Mare Čare)

16.00 - 19.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Praznične ustvarjalne delavnice
za otroke

17.00 Tartinijev trg Piran
Koncert: Miriam & Marcel

18.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Mešani pevski zbor Georgios

18.00 - 23.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Light show
in Grando žur za vse generacije

19.30 Avditorij Portorož - Portorose
Božični koncert: New Swing Quartet

• nečdelja, 22.12.

10.30 Grando
Otroška predstava: Praznična želja
(Družinsko gledališče Kolenc)

19.30 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Trio Vivere

• ponedeljek, 23.12.

18.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Los Amigos - rock & pop latino

• torek, 24.12.

15.30 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Božiček obišče Portorož

18.00 Grando
Otroška predstava:
»Prepovedano« in obisk Božička

• srečja, 25.12.

17.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Neven Stipanov - Božične arije

• četrtek, 26.12.

16.00 - 20.00 Kristalna dvorana v hotelu
Kempinski Palace Portorož
11. Festival penin

17.00 Tartinijev trg Piran
Koncert: Duo Black Jack

20.00 - 23.00 Grando
Penine After Party: Luca Capizzi

• petek, 27.12.

16.00 Tartinijev trg Piran
Čarovniška predstava:
Take praznične (Čarodej Sam Sebastian)

17.00 Mediadom Piran
Pravljica za otroke: Najboljše darilo (mali-BU)

18.00 - 23.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Light show
in Grando žur za vse generacije

18.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Žiga Rustja (akustično)

19.30 Gledališče Tartini Piran
Piranski glasbeni oder: Denis Beganovič z gosti

• sôbota, 28.12.

10.30 Grando
Otroška predstava: Pika piše pismo
(Zavod Enostavno Prijatelj)

16.00 - 19.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Praznične ustvarjalne delavnice za otroke

17.00 Mediadom Piran
Pravljica za otroke: Mirko in čarobne lučke
(Gledališče Kukuc)

17.00 Tartinijev trg Piran
Koncert: Jure Lesar & Denis Horvat

19.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Etiénne & Tempera

18.00 - 23.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Light show
in Grando žur za vse generacije

18.00 Trg prekomorskih brigad
Dogajanje na ploščadi:
Spektakel »Ognjeni vodomet«

• nečdelja, 29.12.

10.30 Grando
Otroška predstava: Storž velikan in smreka
(mali-BU)

15.30 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Otroška predstava: Mini cirkus Bufeto
(Zavod Bufeto)

17.00 Mediadom Piran
Pravljica za otroke: Skriti zaklad
(Zavod Enostavno Prijatelj)

• ponedeljek, 30.12.

16.00 Tartinijev trg Piran
Ventrilokvistično-čarodejska predstava:
Supertalenti (s Sam Sebastianom)

17.00 Mediadom Piran
Animacijska predstava o čarobnem decembru
z obiskom Dedka Mraza (Otroško gledališče Moja
pravljica)

19.30 Avditorij Portorož - Portorose
Novoletni Gala koncert: Orkester Slovenske
filharmonije - »Moje špansko srce«

• torek, 31.12.

10.30 - 12.30 Piranski svetilnik
Dedek Mraz s spremstvom

15.30 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Obisk Dedka Mraza

18.00 Grando
Otroška predstava:
Pika in babica & obisk Dedka Mraza

19.30 Avditorij Portorož - Portorose
Silvestrska gledališka predstava:
Tadej Toš - ABRAHm

22.00 Tartinijev trg Piran
Silvestrovanje z Alyo

• srečja, 1.1.

14.00 Plaža Portorož
Novoletni skok v morje

16.30 Trg prekomorskih brigad
Koncert: Zvita Feltna

18.00 Trg prekomorskih brigad
Ognjemet

• četrtek, 2.1.

18.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Beatles Legendado

• petek, 3.1.

16.30 Tartinijev trg Piran
Koncert: Duo Black Jack

17.00 Tartinijev trg Piran
V plamenih duet

18.00 - 23.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Light show
in Grando žur za vse generacije

18.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Blues Box

• sôbota, 4.1.

18.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Al Picone

18.00 - 23.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Light show
in Grando žur za vse generacije

• nečdelja, 5.1.

16.00 Grando
Dogajanje v Grandu: Zaključni Magazin
Grando žur na drsališču, izdelava snežaka
na drsališču

18.00 Park hotela Kempinski Palace Portorož
Koncert: Mladi glasbeniki

• Programna in italijano:

LETOS ZABLESTITE Z BISERI ISTRE!

Za letošnje praznike navdušite svoje najbližje in poslovne partnerje s samimi presežki iz našega novega darilnega kataloga. Osrednje mesto pripada Esenci Istre, tradicionalnem panettonu z inovativnimi vinskimi perlami iz roséja, s katerim praznujemo tudi 1500 let mesta Koper. V darilnih paketih pa smo za vas zbrali tudi ekskluzivne istrske kulinarične specialitete v kombinaciji z našimi najboljšimi vini.

VINSKI BUTIK

ODPIRALNI ČAS

pon–pet 8.30–19.00, sob 8.00–13.00
www.vinakoper.si

“

Letošnje presenečenje so edinstvene vinske perle, v katerih se iskri moderen rosé, pridelan iz sočnega refoška. Naj vas lesket žlahtnih kapljic, v katerih je ujeto sonce, navduši in naredi praznike še lepše.

Boštjan Zidar
glavni enolog Vinakoper

”

Minister za zdravje opozarja: Uživanje alkohola lahko škoduje zdravju!

Ogrevalna sezona je tukaj!

ZA VARČEVANJE PRI STROŠKIH ENERGIJE IN BOLJŠE BIVALNE POGOJE JE DOLGOROČNO NAJPOMEMBNEJE, DA IZBOLJŠAMO ENERGETSKO UČINKOVITOST STAVBE IN NAPRAV. POSKRIBIMO ZA KAKOVOSTNO IZOLACIJO STEN, PODSTREŠJA, TAL IN STREHE. VGRADIMO SODOBNA OKNA IN PREPREČIMO TOPLOTNE MOSTOVE. ZA TE UKREPE JE MOŽNO DOBITI DO 30 % NEPOVRATNIH SREDSTEV EKO SKLADA, SOCIALNO ŠIBKI PA CELO 100 % NEPOVRATNIH SREDSTEV.

JAVNI POZIV ZER 2024 - NEPOVRATNE FINANČNE SPODBUDE ZA ZMANJŠEVANJE ENERGETSKE REVŠČINE

Prijavijo se lahko tisti, ki so vsaj polovični lastniki stanovanjskih stavb oz. stanovanj in so materialno ogroženi ter živijo v stavbah, ki so resnično v slabem stanju in potrebne energetske prenove. Tako na javnem pozivu lahko kandidira vsaka fizična oseba, ki:

- ima prijavljeno stalno prebivališče v R Sloveniji, na njem dejansko živi in bo na tem naslovu izvedla projekt,
- je sama ali skupaj z enim oz. več družinskimi člani, lastnica ali solastnica vsaj do 1/2 stanovanjske stavbe ali posameznega stanovanja,
- je sama ali pa je eden od družinskih članov materialno ogrožen (odločba o denarni socialni pomoči, o varstvenem dodatku, o izredni denarni socialni pomoči, lahko pa tudi z odločbo o otroškem dodatku (do vključno 3. dohodkovni razred) in odločbo o državni štipendiji (do vključno 2. dohodkovni razred) ter izjavo o premoženjskem stanju,
- živi sama oz. skupaj z družinskimi člani v nizko energijsko učinkovitih prostorih ali v neustreznih bivanjskih razmerah.

SKRITI POŽIRALEC DENARJA V VAŠEM DOMU

Nasveti, kako znižati račune za energijo!

ZARADI TRENUTNE KRIZE ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV VELIKO LJUDI IŠČE NAČINE ZA ZMANJŠANJE IZDATKOV, EDEN OD STROKOVNJAKOV PA JE IZDAL OPOZORILO IN NASVET GLEDE GOSPODINJSKE NAPRAVE, KI SE MORDA ZDI NEŠKODLJIVA, A VAS LAHKO DRAGO STANE.

V tem letnem času vse pogostejši dež in nenadno znižanje temperature prinašata tudi povečano skrb za rastoče stroške energije. Martin Lewis, znan finančni strokovnjak, je podal nasvet, da v hladnejših mesecih obstaja naprava, ki bi jo morali upo-

rabljeni čim manj – sušilni stroj. Glede na to, da so sončni pletni dnevi mimo in da je sušenje perila na prostem težje, mnogi pogosteje uporabljajo sušilni stroj, da bi perilo čim hitreje posušili.

DO 100 EVROV NA SUŠENJE

Vendar Lewis opozarja, da bi ta navada lahko občutno povečala vaše račune, saj lahko uporaba sušilnega stroja stane tudi do 100 evrov na sušenje. Ko upoštevamo količino perila, ki ga gospodinjstva perejo skozi celo leto, se ti stroški hitro naberejo. Zato Lewis priporoča alternative, ki so veliko bolj ekonomične, pri čemer pou-

darja, da bi se sušilnemu stroju najbolje izognili, saj je »zelo drag.« Najenostavnejša in najcenejša rešitev je sušenje perila na stojalu za sušenje. Vendar se mnogi upravičeno bojijo pojava vlage in plesni v svojih domovih zaradi kondenzacije. Namesto uporabe sušilnega

stroja Lewis priporoča nalozbo v razvlaževalnik zraka. Čeprav ta naprava prav tako porabi energijo, so njeni stroški bistveno nižji v primerjavi s sušilnim strojem, poleg tega pa zmanjšuje tveganje za nastanek plesni in pospeši proces sušenja perila v zaprtih prostorih.

STANOVANJSKA STAVBA/STANOVANJE MORA BITI:

- primerna/primeren za izvedbo projekta,
- v izključni lasti fizične/ih osebe/oseb,
- legalno zgrajena/zgrajen,
- po svojem namenu stanovanjska/stanovanjski.

Višina spodbude znaša 100 % upravičenih stroškov, a ne več kot 18.000,00 EUR z DDV, in sicer za ukrepe:

- toplotne izolacije strehe ali stropa proti ogrevanemu prostoru, zunanjih sten ali tal na eno ali dvostanovanjski stavbi,
- vgradnje energijsko učinkovitih oken in/ali zunanjih vhodnih vrat, sistema za privrabo tople - sanitarne vode, lokalnega prezračevanja z vračanjem toplote odpadnega zraka in zamenjave stare kurilne naprave z novo na lesno biomaso v eno ali dvostanovanjski stavbi ali v posameznem stanovanju v večstanovanjski stavbi.

Za dodatne informacije obiščite najbližjo energetske svetovalno pisarno energetskih svetovalnih pisarn po Sloveniji, v katerih lahko pridobite brezplačen energetski nasvet in pomoč. Informacije tudi na številki (051) 205 211 vsak delovnik med 16:00 in 19:00.

Davor Kravanja, ENSVET Koper

Modno v december

Decembra se moda prepleta z udobjem in prazničnim razpoloženjem.

December je skorajda pred vrati. Praznični čas, ki ga vsakič znova zaznamujejo številni iskri trenutki, prinaša tudi priložnost, da zasijemo v najlepših modnih kosih. Letos so praznične smernice pisane razigrane, a hkrati pretanjene, zato je zdaj pravi (in že skoraj zadnji) čas, da osvežimo svojo garderobo in se prepustimo čarobnosti praznikov.

PRAZNIČNI BLIŠČ

Bleščice in kovinski odtenki so tudi to zimo nepogrešljivi, saj vsakemu prazničnemu večeru dodajo kanček čarobnosti. Za tiste, ki želite zablesteti, so obleke v srebrnih ali zlatih tonih popolna izbira, saj se čudovito poigravajo s svetlobo in

ustvarjajo dramatičen učinek. Če pa imate raje bolj nežen videz, razmislite o svetlečih detajlih na torbici, čevljih ali nakitu. Dodali vam bodo kanček elegance, a brez pretiravanja. Pridih prefinjenega razkošja in brezčasne elegance lahko ustvarite tudi z žametom in satenom, tiste, bolj drzne, pa tudi z umetnim usnjem.

Poleg klasične srebrne in zlate ter bakrenih in bronastih odtenkov lahko – poleg klasične črne in rdeče – izberete tudi temno modro, ki zna biti prav tako prefinjeno. Temno modra je rahlo mehkejša od klasične črne, vendar še vedno izjemno uglajena. Temno moder outfit lahko popestrite s koviskimi dodatki – srebrna in modra sta

namreč lahko idealen par za praznično eleganco. Če k temu dodate še bogate teksture, kot sta pliš in saten, ustvarite videz, ki združuje sodobno estetiko in praznično razkošje.

KAJ PA DNEVNI OUTFITI?

Pri dnevnih opravkih je udobje skoraj vedno na prvem mestu, a to še ne pomeni, da je treba žrtvovati modni slog. Letos so pleteni puloverji s svojimi zanimivimi vzorci, prevelikimi kroji in mehko toplino še vedno nepogrešljivi del garderobe. Ti kosi se odlično ujemajo z visokimi škornji, usnjenimi legicami ali širokimi hlačami.

Sicer je klasični modri ali črni to sezono zamenjala siva. Siva jeans oblačila ponujajo svež in

sodoben videz. Sivi denim se namreč enostavno kombinira z različnimi kosi garderobe, kar omogoča vsestranskost pri oblikovanju stajlingov.

Zimske kolekcije znanih oblikovalcev so letos močno poudarile udobje in večplastno oblačenje, medtem ko smo pri zvezdnikih opazili tudi povratak klasične dolge volnene obleke v kombinaciji z gležnarji in minimalističnim plaščem, ki je popolna izbira za hladnejše dni. Topli volneni plašči v nevtralnih ali zemeljskih tonih vašim outfitom namreč dodajo pridih brezčasnosti. Kljub hladnim dnevom ne pozabite na razigrane dodatke, kot so barviti šali in brezčasne pletene kape, videz pa lahko popestrite

ANDREJA
ČMAJ FAKIN

tudi s torbicami z dodatki iz umetnega krzna, ki obogatijo tudi najbolj preproste kombinacije.

OBUTEV Z ZNAČAJEM

Praktičnost in moda se združujeta v zimskih čevljih, ki vas bodo popeljali od božičnih tržnic do elegantnih večerij in nepozabnih zabav. Visoki škornji, obrobjeni z umetnim krznom, so letos velik hit, prav tako so znova »in« tudi visoki škornji, ki segajo čez kolena.

Priznani modni oblikovalci, kot sta Chloé in Fendi, so predstavili modele iz mehkega usnja v toplih odtenkih, ki se odlično kombinirajo z različnimi oblačili, od kril do ozkih hlač.

Sicer so v ospredju tudi robustni gležnarji z drznimi podplati, ki so popolni za zimske sprehode in pa obutev z živalskimi vzorci, kot sta leopardji in kačji potisk, ki vsakemu outfitu dodajo prav poseben značaj.

Glede čevljev za praznične zabave je pomembno, da se počutite udobno in samozavestno. Če želite biti drugačni, izberite smaragdno zeleno, kraljevsko modro ali bordo, ki so prav tako lahko odlična izbira za elegantne dogodke. Sicer pa ne glede na to, ali izberete klasične salonarje, bleščče sandale ali drzne platforme, poskrbite, da bodo čevlji dopolnjevali celoten videz in odražali vaš osebni slog.

Foto: Unsplash

21. 12. 2024 ob/alle 19.30
Božični koncert / Concerto natalizio

NEW
SWING
QUARTET

30. 12. 2024 ob/alle 19.30
Gala koncert / Concerto di gala

Novoletni
gala koncert
Concerto di gala di capodanno

VSTOPNICE / BIGLIETTI
www.avditorij.si

PREVERJAMO URBANE MITE

Teta s Krvavca, ki na vrata potrka enkrat na mesec

NE VEM ZA VAS, AMPAK ZASE LAHKO REČEM, DA SE JE LETO 2024 OBRNILO ŠE PREDEN SEM SE TEGA SPLOH DOBRO ZAVEDALA. PRED NAMI JE ŠE ZADNJI MESEC, KI MI JE SICER ZELO PRI SRCU, PREDVSEM ZARADI TEGA, KER SO LJUDJE V DECEMBRU MALO BOLJ PRIJAZNI, POTRPEŽLJIVI, SPOŠTLJIVI, DOBRODELNI. PA TUDI ZARADI SREČE, KI JO OB POGLEDU NA PRAZNIČNE LUČKE LAHKO OPAZIMO V OČEH ŠTEVILNIH OTROK. PO DRUGI STRANI PA IMA TO OBDOBJE TUDI TEMNO PLAT: PREZIRAM ISKANJE PARKIRNEGA PROSTORA NA PREPOLNIH PARKIRIŠČIH TRGOVSKIH CENTROV, HEKTIČNO PREBIJANJE SKOZI GNEČO MED POLICAMI, ČAKANJE V NEPREGLEDNO DOLGIH VRSTAH NA BLAGAJNAH, LOV NA POPOLNA DARILA, ZA KATERA SI NEKATERI CELO VZAMEJO KREDIT, IN ŽALOST V OČEH TISTI, KI SI VSE TE PRAZNIČNE NORIJE NE MOREJO PRIVOŠČITI...

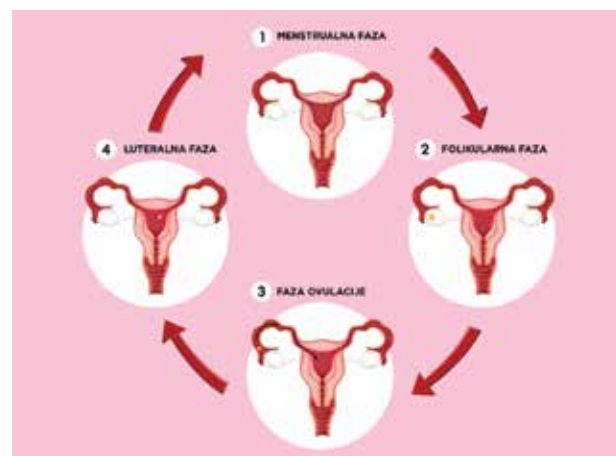
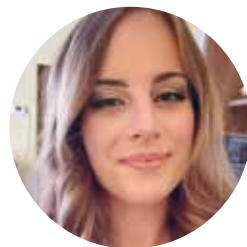
Če ste pričakovali, da bomo v tokratnih urbanih mitih govorili o nečem, kar je povezano s prazniki, decembrom, prihodom dobrih mož itd. ste se krepko zmotili. O tem bodo že dovolj govorili drugi. Rada zaviham tja, kamor ne pričakujete, izven okvirjev. Res pa je, da bom v nadaljevanju govorila o fešti. Pa ne o decembrski, ampak tisti, ki ženske obišče enkrat na mesec in nam vsakokrat vsaj malo zamaja tla pod nogami (pa tudi tistim, ki so okrog nas). Primorci ji rečemo fešta, za nekatere je to teta s Krvavca, mlada dekleta jo okrajšano poimenujejo menstra... Menstruacija je nekaj, kar v današnjem času ne spada več v kategorijo tabu tem. In prav je tako. Kaj sploh je mesečno perilo? Menstruacija je normalen fiziološki pojav, ki se pojavi pri vsaki ženski, ko vstopi v rodno dobo. Pri nekaterih deklicah se pojavi prej, pri nekaterih kasneje. Menstrualni ciklus traja od 1.

dneva menstruacije do 1. dneva naslednje menstruacije. Prva menstruacija se v povprečju pojavi med 11. in 17. letom, lahko pa tudi v poznejših letih. Ponavlja se iz meseca v mesec, dokler ženska ne doseže menopavze. Dolžina in dinamika cikla pri nobeni ženski nista enaki, menstruacija se lahko pojavi vsakih 21 do 35 dni in traja od 2 do 7 dni.

1. Med menstruacijo ne smemo telovaditi. Ne drži. Vadba med menstruacijo je varna in lahko celo pomaga zmanjšati bolečine, kot so menstrualni krči, ter izboljša počutje. Intenzivnost pa je odvisna od počutja posameznice. To velja tudi za plavanje, s predpostavko, da ženske med vadbo uporabljajo menstrualno skodelico ali tampon. Voda med plavanjem začasno zmanjšuje pretok krvi. Naše none so pravile tudi, da se med menstruacijo naj celo ne bi smele tuširati in si umivati las.

2. Ženske, ki živijo ali delajo skupaj, imajo menstruacijo v enakem obdobju meseca. Ne drži. Ideja o "sinhronizaciji ciklov" je priljubljena, a znanost je ni potrdila. Razlike v ciklih so preveč kompleksne, da bi se trajno uskladile.

MANCA HRIBOVŠEK

3. Če imaš menstruacijo, ne moreš zanositi. Ne drži. Čeprav je manj verjetno, je možno zanositi med menstruacijo, še posebej pri krajših ciklih ali če pride do zgodnje ovulacije.

4. Menstrualni cikel vedno traja 28 dni. Ne drži. Povprečen menstrualni cikel traja 21–35 dni, kar je povsem normalno. Trajanje se lahko razlikuje tudi zaradi stresa, prehrane ali drugih dejavnikov.

5. PMS (predmenstrualni sindrom) imajo vse ženske in vpliva samo na njihovo razpoloženje. Ne drži. PMS lahko vključuje širok spekter simptomov, kot so:

- fizični: napetost v prsih, napihnjenost, glavoboli, utrujenost, bolečine v sklepih ali mišicah;
- čustveni: razdražljivost, žalost, anksioznost, nihanje razpoloženja,
- vedenjski: težave s koncentracijo, nespečnost ali povečana želja po določenih živilih.

Vse ženske ne doživijo PMS-ja. Približno 20–40 % žensk ima zmerne simptome, 3–8 % pa hudo obliko, ki jo imenujemo tudi predmenstrualna disforična motnja (PMDD). Obstaja več načinov za obvladovanje simptomov PMS-ja, in sicer zdrav življenjski slog (uravnotežena prehrana, vadba, dovolj spanja), zdravila za lajšanje bolečin ali hormonske terapije, če so simptomi hudi. K olajšanju simptomov PMS-ja pripomorejo tudi različne tehnike sproščanja in obvladovanja stresa.

GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

Vrt v decembru

Približujemo se koncu leta, v katerem smo z mislimi vsepovsod, samo na vrtu ne, a mu je treba posvetiti pozornost, čeprav prevladuje zatišje.

Topel november je poskrbel, da se je vegetacija krepko podaljšala. Na **zelenjavnih gredah** lahko pobiramo motovilec, ohrov, brstični ohrov, različni zimski radiči so že na razpolago, endivija je tudi v polni rodnosti. Drobniak in peteršilj pobereemo in ga lahko shranimo v skrinjo za čez zimo, pobereemo tudi por. Za podaljšanje vegetacije poskrbimo tako, da gredice prekrijemo s kopreno, s katero zaščitimo rastline in podaljšamo njihovo uporabnost. Ostalo zelenjavo je potrebno odstraniti in gredice počistiti. Kompost je potrebno nekoliko zaščititi, da ostanejo temperature dokaj visoke, da se lahko proces razkrajanja nadaljuje. Opravimo tudi pregled orodja, da ga ponovno uporabimo brez težav.

V **zeliščnem vrtu** porežemo ostale dele cvetov, odmrle poganjke, po potrebi odstranimo listje, kajti pod listjem se ustvari dobra mikroklima za razvoj mnogih bolezni in gnitja rastlin ter opravimo še zadnjo letošnjo pletev. Časa je dovolj,

da lahko naredimo tudi načrt, katere rastline bomo sadili prihodnjo sezono. Odstranimo tiste, s katerimi nismo bili zadovoljni. Rastline, bolj občutljive na nizke temperature, zaščitimo s kopreno, če so v loncih, jih lahko prestavimo v bolj zavetno lego.

V **sadnem vrtu** še lahko sadimo sadno drevje, dokler nam vremenske razmere to dopuščajo. Odstranimo ostanke plodov po obiranju in jih uničimo, ker so optimalno območje za razvoj različnih bolezni. Ko drevesa izgubijo listje, lahko začnemo z obrezovanjem, razen češenj, marelic in sliv, podobno tudi v vinogradih,

SAŠO MEJAK

ko listje odpade. Preverimo tudi kole in armaturo. Citruse, posajene v zemlji na bolj izpostavljenih legah ali v loncih, je dobro oviti z zimsko kopreno, da preprečimo poškodbe, če bi prišlo do močnejšega mraza. V **okrasnem vrtu** je december obdobje, ko lahko opravimo presaditve grmovnic in dreves, ki smo si jih zaželeli na drugih lokacijah. Listopadne grmovnice in drevesa lahko porežemo, ko odvržejo liste, jih je veliko lažje oblikovati. Vse odpadlo listje je potrebno pograbit in odstraniti, da se pod njim ne vzpostavijo dobri pogoji za razvoj škodljivcev in različnih bolezni. Poskrbimo tudi za zaščito vrtnih objektov, bolj občutljivih na mraz. Če je december bolj sušen, je potrebno opraviti zalivanje, ker si je treba zapomniti, da rastline tudi pozimi potrebujejo vlago za svoj obstoj, da ne odmrejo zaradi zimske suše. Ne dodajamo hranil. **Trato** pustimo, naj v miru preživi zimo. Poskrbimo, da na njej ni listja ali iglic. Iz namakalnega sistema spustimo vodo in ga pripravimo, da bo preživel zimo varno pred zmrzaljo, tudi vodne objekte je potrebno pripraviti na zimsko obdobje. Če v njih ni življenja, vodo iztočimo, kjer je življenje, pa primerno zaščitimo. V tem obdobju tudi pripravimo ptičje krmilnice, s katerimi bomo pomagali mnogim ptičjem, da lažje preživijo zimo.

ELEKTROCENTER

Vabljeni v specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom • Z načinom samopostrežbe za vaš hitrejši nakup

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganelška c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Lucija, Liminjanska c. 96, 6320 Portorož
Gsm: +386 41 618 541, Tel.: +386 5 677 87 77, + 386 5 674 62 30
E-pošta: kamp.fiesa@gmail.com

KOPER **1500** let
CAPODISTRIA
524 · 2024

Fantazima

 TITOV TRG
PIAZZA TITO

 17.00

PRIŽIG PRAZNIČNIH LUČK **ACCENSIONE DELLE LUMINARIE**

Glasbeno-plesna pravljica

PRIŽGIMO LUČ V OČEH

Favola musicale e di danza

ACCENDIAMO LA LUCE NEGLI OCCHI

 TAVERNA

 20.00

Koncert/Concerto

REWIND COVERBAND

Vasco Rossi Tribute band

6. 12.
2024

MESTNA OBČINA KOPER
COMUNE CITTÀ DI CAPODISTRIA